WASHINGTON DC 200
NEWS CTT
DRAUGAS, CHI. IL 60629

THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXIX Kaina 15 c. KETVIRTADIENIS — THURSDAY, KOVAS — MARCH 13, 1975 Nr. 61

Dideli mūšiai Pietų Vietname

Atsarginė Šiaurės Vietnamo divizija peržengė demilitarizuotą zoną

SAIGONAS. — Atrodo, kad komunistai Pietų Vietname pradėjo didesnio masto ofenzyvą. Penki apskričių centrai pateko į šiaurės vietnamiečių rankas. Tik 35 mylios nuo Saigono komunistų tankai užėmė Dau Tieng miestą, su 10,000 gyventojų. Mažiausiai pusė žmonių iš miesto išbėgo. Apie du ar trys šimtai žmonių žuvo nuo artilerijos šūvių. Pranešama ir apie komunistų tankų nuostolius ir smarkų pasipriešinimą.

Ban Me Thuot mieste mūšiai tebeeina. Miestui ginti buvo atvežti nauji daliniai. Vakar buvo džiaugiamasi, kad mūšiai krypsta pietiečių naudai. Aviacijos bombardavimais buvo sunaikinti trys tuzinai priešo tankų ir 12 artilerijos pabūklų. Civilių nuostoliai dideli, bet niekas tikro skaičiaus nežino. Per tris dienas komunistų nuostoliai skaičiuojami 700 užmuštais.

Šiaurėje per demilitarizuotą zoną į Pietų Vietnamą pradėjo traukti vienos atsarginės Šiaurės Vietnamo divizijos daliniai. Atsarginių, laikomų savam krašte, yra 7 divizijos. Kai 1972 m. Hanojus pradėjo savo didžiąją ofenzyvą, krašto viduje buvo palikęs tik vieną ar dvi divizijas, o kitas taip pat buvo pasiuntęs per demilitarizuotą zoną. Kartojasi tas ir dabar.

Nežiūrint tų prasidėjusių puolimų, Amerikos kariniai stebėtojai dar abejoja, kad komunistai būtų pradėję visuotinę ofenzyvą. Ofenzyva gali Kongrese sukelti didesnių simpatijų Pietų Vietnamui, ir bus paskirta didesnių sumų gynybai.

Komunistų tikslas — visą laiką Pietų Vietnamą laikyti baimėje, grasinti, o jų planuose jį sulikviduoti yra numatyta 1976 metais, kai Amerika bus užsiėmusi prezidentiniais rinkimais ir nesidomės senais draugais, aiškindama Amerikos karinės žvalgybos sluoksniuose.

Pietų Vietnamo kariuomenėje yra 980,000 vyrų. Tai didelė jėga, ir komunistai žino, kad jos šiuo metu neįveiks.

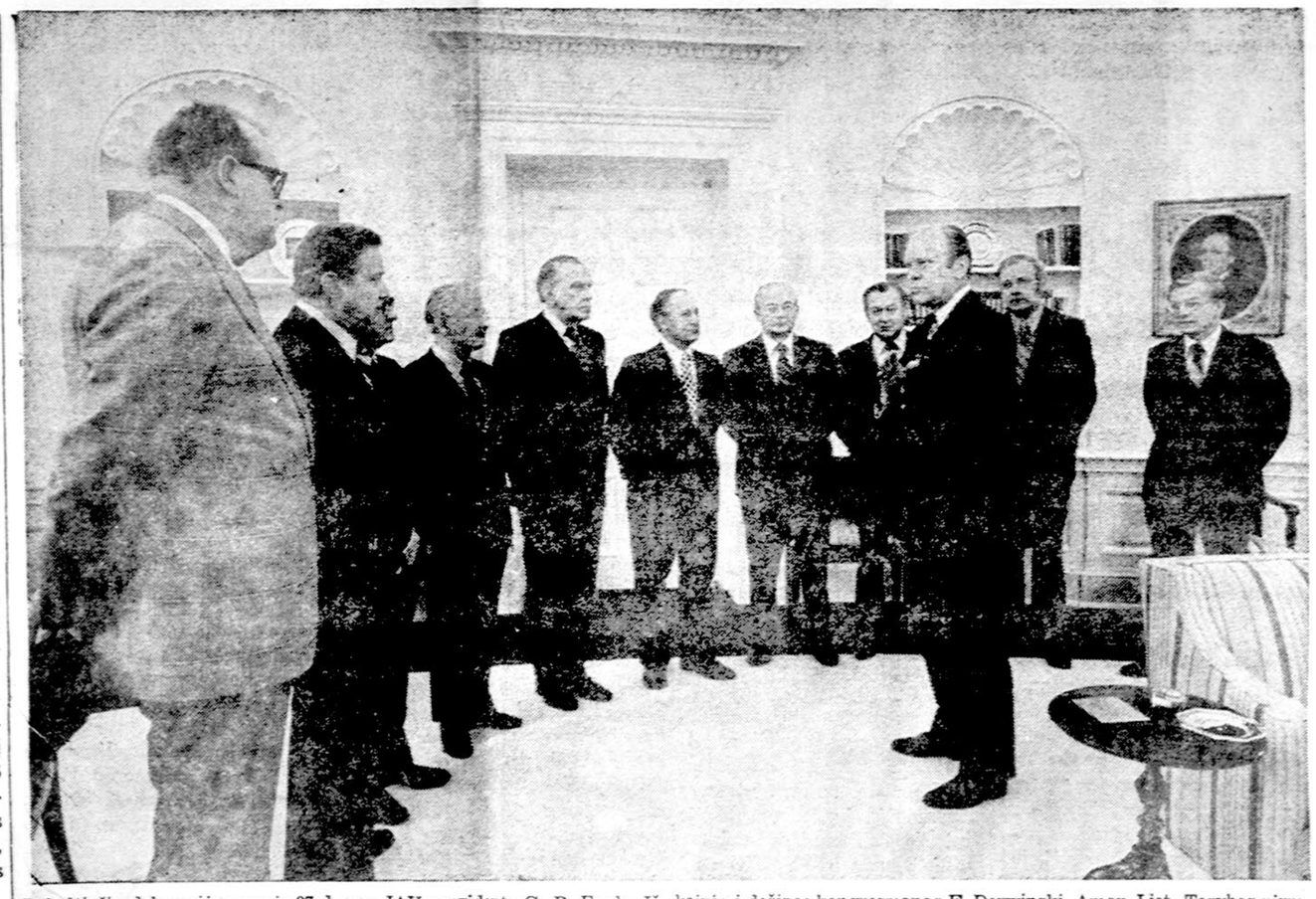

Pabaltiečių delegacija vasario 27 d. pas JAV prezidentą G. R. Fordą. Iš kairės į dešinę: kongresmanas E. Derwinski, Amer. Liet. Tarybos pirm. dr. K. Bobelis, Altos vicepirmininkai: dr. K. Šidlauskas, T. Blinstrubas, latviai: V. Korsts, dr. I. Spilners, T. Riekstins, estai: Il. Pleer, M. Simonson ir M. Koiva

Jų rūpestis — "religiniai prietarai"

VILNIUS. — Komunistų partijos miesto komitetas buvo sukvietęs konferenciją, skirtą ateistinio auklėjimo uždaviniams. Susirinkę veikliausieji komunistai vieni kitiems kalbėjo, kaip geriausiai likviduoti "religinius prietarus", kaip pagerinti kovą prieš "užsilikusius religinių kultų pasireiškimus" ir kt. Vilniškė Elta apie konferenciją pranešdama pridėjo, kad "ateistinis auklėjimas — neatskiriama ideologinio darbo dalis, ir jį dirbti reikia lankščiau, pasitelkiant naujausius mokslo pasiekimus, kad ateistinėje propagandoje reikia taikyti ne tik masines, bet ir individualias darbo su tikinčiaisiais formas".

Riaušės prie maisto krautuvių

VARŠUVA. — Prancūzų spaudos atstovų žiniomis, Varšuvoje prie mėsos ir pieno parduotuvių buvo riaušės, kai pritrūko šių būtinų produktų. Reikėjo didelio skaičiaus policijos, kad atstatytų tvarką. Ministerio pirmininkas Piotr Jaroszewicz aiškino paskui moterims, kad produktų pradeda trūkti dėl buvusio blogo oro praėjusį rudenį, bet tuo niekas nenori tikėti.

Prieš penkerius metus, kai valdžią perėmė Edward Gierek, kad nuramintų lenkus ir netrūktų maisto, daugelis produktų buvo pradėta importuoti iš Vakarų, bet dabar pinigų jau tam pritrūko. Pritrūko, svarbiausia, užsieninės valiutos, o už lenkiškus zlotus užsieny įpirkti neįmanoma.

WASHINGTONAS. — Seismografai užregistravo naują atominį požeminį sprogdinimą Sovietų Sąjungoj. Galingumas gali būti nuo 20 iki 200 kilotonų TNT.

Washingtonas. — Labiausiai kviečiamas kalbėtojas universitetuose yra Ronald Reagan, buvęs Californijos gubernatorius. Jis daugiausiai sutraukia klausytojų.

Pagalbos Indokinijai neduos

WASHINGTONAS. — Vakar Atstovų rūmų demokratai 188 balsais prieš 50 nubalsavo neduoti pinigų nei Kambodijai, nei P. Vietnamui. Nuo jų sprendimo priklausys ir Kongreso balsavimas. Vilčių mažai. Bet antradienį Senato užsienio santykių pakomitetis 4:3 balsais pritarė ir rekomendavo Kambodijai skirti 125 mil. dolerių. Už pagalbą balsavo demokratas Gale McGee ir respublikonai Clifford Case, Jacob Javits ir Hugh Scott, o prieš buvo trys demokratai — pakomitečio pirmininkas Hubert Humphrey, Frank Church ir George McGovern.

Jurgučio žmona atvyks

CHICAGO. — Kongr. E. Derwinski pasiuntė adv. P. Žumbakiui nuorašą telegramos, gautos iš JAV ambasadoriaus Stoessel Maskvoje, Marijos Jurgutienės išvykimo reikalu. Telegramoje sakoma, kad M. Jurgutienei Sovietų įstaigos yra pažadėjusios duoti leidimą išvažiuoti pas vyrą A. Jurgutį į JA Valstybes. Ambasada pažada visokeriopą pagalbą, kai tik M. Jurgutienė galės atvykti į Maskvą ir ateiti į JAV aambasadą. Smulkesnių žinių tuo tarpu dar nėra.

Kodėl genda sovietų ginklai

Washingtonas. — Visi kraštai, kurie perka sovietinius ginklus, skundžiasi, kad labai greitai genda dalys ir ginklai lūžta. Vieni aiškina tai bloga kokybė, bet Amerikos ginklų ekspertai sako priešingai: rusai tyčia taip daro, kad jų pirkėjai vis pirktų iš rusų naujas dalis ir būtų visą laiką nuo jų priklausomi, rašo "U.S. News".

Sovietai siekia artimesnių ryšių su Šiaurės Taryba

Maskva. — Sovietai siekia arčiau susidraugauti su šiaurės Europos šalimis ir daugiau bendradarbiauti ekonominėj plotmėj, rašo Dev. Murarka "Monitor" laikraštv. Turi jie tam tris priežastis: susilpninti Švedijos neutralumą, sumažinti reikalą Norvegijos vandenyse laikyti NATO laivyną ir sujungti susiskaldžiusius Suomijos komunistus.

Sovietams į pagalbą atėjo Suomijos socialdemokratai. Ministeris pirmininkas Kalevi Sorsa su vyriausybės pritarimu pasiūlė Šiaurės Tarybai užmegsti artimesnius ekonominius ryšius su Sovietų Sąjunga. (Šiaurės Tarybą su daro Švedija, Norvegija, Islandija, Danija ir Suomija). Įdėją išpopuliarino suomių socialdemokratų laikraščiai, o Maskva tam pritarė.

Taryba yra tik patariamsis organas, iki šiol didesnės reikšmės neturėjęs ir nedaug kam buvo žinomas, sovietai jai dėmesio per daug neskiria. Svarbiausia Maskvai į savo pusę patraukti Norvegiją. Norvegija Berentso jūroje turi naftos šaltinių, ir tie šaltiniai labai arti jautrių sovietams jūros kelių. Pati viena Norvegija jų apginti negalėtų ir nori kviesti ir kitų NATO šalių laivyną į pagalbą. Tai gerokai erzina sovietus. Diplomatinėmis kombinacijomis ir ekonominiais paktais ir norima padaryti, kad norvegai to nesiektų. Sovietai turi pagrindo pritarti šiam suomių socialdemokratų paiūlymui, nujausdami, kad tuo būdu jie laimėtų daugiausia. Nežinia tik, kaip į tai pažiūrės kiti Šiaurės Tarybos kraštai.

BONNA. — Buvęs Britanijos premjeras Edward Heath balandžio 12 Bonnoje diriguos Londono simfoniniam orkestrui muzikos namuose, Beethovenhaus. Heath žinomas tik kaip mėgėjas dirigentas, o tas pasirodymas užsieny bus pirmas.

Portugalijoj sukilimas nepasisekė

Ir čia jau kaltinama Amerika

LISABONA. — Portugalijos sukilimas nepasisekė. Karo aviacija bombardavo artilerijos barakus, parašiutininkai buvo užėmę Lisabonos aerodromą, bet po keturių valandų sukilėliai pasidavė. Kairio sparno vyriausybė ir jos užnugary karininkai visa tai vadina "reakcionierių" provokacija. Nuostolių padaryta nedaug, buvo tik 14 sužeistų karių. Sukilimo vadai pasitraukė į Ispaniją. Saugumo viršininkas Otelo de Carvalho pareiškė, kad jis negali garantuoti Amerikos ambasadai saugumo ir pataria ambasadoriui Frank Carlucci pasitraukti iš Portugalijos.

Gen. Antonio de Spinola

Kairiųjų sluoksniuose jau kilo įtarimas, kad už sukilėlių turėjo stovėti Amerikos saugumas, CIA ar kas kitas, nors tam jie neturi jokio įrodymo. Carvalho, kalbėdamasis su spaudos atstovais, leido suprasti, kad Carlucci atvykimas kraštui buvęs "nelaimingas". Tuoj pat pradėjo krypti į blogą pusę Portugalijos ne tik politinis, bet ir ekonominis gyvenimas. Į tą keistą ir neatsakingą saugumo viršininko pareiškimą tuoj atsakė Valstybės departamentas visa tai paneigdamas, ypač, kad Portugalijos vyriausybė jokio kaltinimo nepareiškė ir jo neturi.

Prezidentas Francisco da Costa Gomes kaltę už sukilimą suvertė savo ginklo draugui gen. Antonio de Spinola ir jo "reakcionieriams", viso 28 karininkams, kurie turės būti suimti ir nuteisti. Spinola, jo žmona ir 18 kitų karininkų atvyko į Ispaniją ir buvo internuoti. Jų tolimesnis likimas nežinomas. Galimas dalykas, kad jie gaus leidimą išvykti į portugališkai kalbančią Braziliją ar kur kitur. Brazilijos ambasada Madride tokio prašymo dar negavo. Dar keli kiti, nespėję pabėgti, slapstosi. Sukilimas nepasisekė, kai kiti kariuomenės daliniai nepritarė parašiutininkams.

Valdžios kontroliuojama televizija ir radijas paragino portugalus saugoti ir laikyti apsuptas vietas, kur yra susispietę dešinieji valdžios oponentai. Buvo net praneštos vietos, kur tokių "liaudies priešų" yra daugiausia. Daug raginti nereikėjo, ir jau žinoma, kad Porto mieste minia susirinko prie socialdemokratų partijos centro, viską sudaužė, išvertė, o paskui nužygiavo ir tą patį padarė ir su krikščionių demokratų būstine. Lisabonoj, kaip ir kituose miestuose, suorganizuotos minios gatvėse šaukia "mirtis fašistams".

Amerikos ambasada saugojama stiprių kariuomenės dalinių. Keli blokai atitverti ir neleidžiama niekam prisiartinti.

LISABONA. — Karininkų revoliucionierių judėjimas, 200 žmonių, kurie praktiškai ir kontroliuoja Portugaliją, susirinkę pasmerkė bandymą daryti perversmą ir pažadėjo sudaryti atskirą instituciją, kuri pasiliktų nuolatinė po visų balsavimų ir kontroliuotų vyriausybių darbus. Numatytieji balsavimai balandžio 12 įvyks.

Karininkai numatė didesnį vaidmenį komunistų partijai, ir Vasco Gonvales kabinete jie, komunistai, turės antrą narį.

L. Amerikos ekonominė sąjunga

MEKSIKOS MIESTAS. — Lotynų Amerikos valstybės vienbalsiai sutarė sudaryti ekonominę sąjungą, išskiriant iš jos Jungtines Valstijas, praneša Meksikos iždo ministeris Francisco Alejo.

Kissingeris vėl Egipte

KAIRAS. — Henry Kissingeris vakar buvo Egipte. Atvykęs aerodrome sakė, kad Izraelis, kaip ir Egiptas, siūlymus ir kontrasiūlymus svarsto labai rimtai. Pasakojo ir savo patyrimus Ankaroje. Turkai dėl Kipro žada atnaujinti derybas. Derybos buvo nutrūkusios vasario mėnesį.

TEHERANAS. — Irako lėktuvai pradėjo smarkiai bombarduoti kurdų sukilėlių dalinius. Vien pirmadienio puolime trijuose kaimeliuose buvo 20 užmuštų ir daug sužeistų. Kitoj vietoj, Banya fronte, žuvo 81 sukilėlis.

90 procentų perbėgtų į vakarus

Berlynas. — Rytų Vokietija praktikuoja Vakaruose žinomą paprotį tirti visuomenės opiniją kokiu nors klausimu. Koks buvo nemalonumas komunistams, kai paauglių apklausinėjimuose devyni iš 10 jaunuolių pareiškė, jog jai nebūtų Berlyno sienos, jie perbėgtų į vakarus.

Washingtonas. —Pentagonas nepatenkintas Amerikos nuolaidomis Panamai, ir kad kanalas greit bus atiduotas. Jie sako, kad Valstybės departamentas neįstengia atsispirti Lotynų Amerikos spaudimui.

NEW YORK. — Antradienį New Yorko telefonų kompanijoj buvo šeštas gaisras, ir tam tikram skaičiui šeimų nutrūko telefoninis susisiekimas.

PAKEITIMAI KAMBODIJOS VIRŠŪNĖSE

PHNOM PENH. — Prezidentas Lon Nol ministerį pirmininką Long Boret paprašė sudaryti naują vyriausybę, o kariuomenės vadą gen. Sosthene Fernandez pašalino. Fernandez kariuomenei vadovavo nuo 1972, pašalintas, kad "menkai vadovavo ir dar blogiau organizavo naujokų ėmimą į kariuomenę". Jo vieton paskirtas gen. Sak Sut Sakham, buvęs gynimo ministeriu Sihanouko laikais. Pakeitimų pageidavo ir Amerika, bet šie paskutinieji buvo padaryti be ambasadoriaus žinios.

Gen. Sosthene Fernandez

Pakeitimai aiškinami kaip pradžia griuvimo ir pasiruošimas iš pareigų pastraukti ir pačiam Lon Nol.

Komunistų apšaudymai tęsiasi. Dėl apšaudymų bent kiek mažiau buvo pristatyta ir maisto. Raketos daugiausia nukreiptos į aerodromą, bet amerikiečių lėktuvai nebuvo paliesti.

KALENDORIUS

Kovo 13: šv. Saliamonas, šv. Kristina, Meldutis Vaiga.

Kovo 14: šv. Leonas, šv. Matilda, Karigaila, Viligailė.

Saulė teka 7:07, leidžias 6:53.

ORAS

Dalinai saulėta, temperatūra žymiau nepasikeis, apie 32 l.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hartford, Conn.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

LB-nės rūpesčiu, Lietuvos nepriklausomybės 57-ji sukaktis paminėta Vasario 16 d. Prieš minėjimą apylinkės pirm. Steponas Zabulis parašė į "Catholic Transcript" apie tironišką Lietuvos pavergimą ir brutalų tikėjimo persekiojimą. Vasario 4 LB valdybos nariai Albina ir Juozas Belazarai pasiuntė aprašymą "The Hartford Courant" ir "The Hartford Times" laikraščiams, primindami amerikiečiams Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 57-tą sukaktį ir Sovietų Sąjungos 35 metus vykdomą terorą. Abu laikraščiai vasario 7 ir 12 d. paskelbė jų aprašymą. Šitokio turinio laišką A. J. Belazarai pasiuntė JAV senatoriui Abr. Ribicof, iš kurio gavo padėkos laišką su linkėjimais lietuviams. Vasario 13 lietuvių atstovai Kristina Saimininkaitė, A. Belazarienė, A. Mazalas, A. Dzikas, S. Baltauskas aplankė miesto merą G. Athanson ir įteikė jam J. Gliaudos knygą "Simas". Vasario 16 Lietuvos trispalvė plevėsavo miesto rotušėj.

Vasario 16 d. Lietuvos šventė prasidėjo pamaldomis Švč. Trejybės bažnyčioje. Iškilmingas šv. Mišias aukojo klebonas kun. Juozas Matutis ir pasakė reikšmingą pamokslą. Petras Petkaitis trimitavo žuvusiųjų susikaupimui. Mišrus choras, vadovaujamas muz. J. Petkaičio ir solistai I. Petkaitienė, dr. I. Alis, įsijautusiai giedojo. Dalyvavo organizacijos su vėliavomis ir gausi visuomenė. Prieš Mišias skautai nešė gėles pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę. Užsibaigus pamaldoms, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

Tą pačią dieną, 3 val. p. p., Lietuvių klubo salėje įvyko iškilmingas aktas. LB apyl. pirm. S. Zabulis gyvu žodžiu atidarė minėjimą. Ramovėnai ir Sabonio posto veteranai, maršui grojant, įnešė vėliavas. Moterų choras, vadov. J. Petkaičio, giedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Kunigas Juozas Matutis sukalbėjo invokaciją. P. Petkaitis liūdnu trimito garsu palydėjo dalyvių susikaupimą. Lietuvos savanoriai Jurgis Dragunevičius, Pranas Špakauskas, Petras Palubinskas, Ramanauskas pagerbti gėlėmis. Moterų choras padainavo. Labiausiai visus sujaudino daina Kampelis mielas ir brangus. Kartu dainavo dr. I. Alis solo. Jaunimo tautinių šokių grupės, vadov. K. Marijošienės ir D. Dzikienės, grakščiai pašoko.

Smurtišką Sov. Rusijos okupaciją pergyvenam ne mes vieni. Tokio pat likimo dalininkai yra latviai, estai, ukrainiečiai ir kiti pavergtieji. Vasario 16 minėjime jie mus sveikino ir draugiškai atjautė. Pabaltiečius ir kitus atstovus pakvietė Zigmas Strazdas.

Muz. Aloyzo Jurgučio kalba

Pagrindinis kalbėtojas Aloyzas Jurgutis atvyko iš Chicagos, neseniai pabėgęs pro geležinę uždangą. Svečias sujungė mus su pavergta Lietuva, išsakydamas žmonių vargus ir skausmus. Prelegentas nuosekliai kalbėjo apie pačius reikšmingiausius įvykius, kaip ten žmonės nepalaužiamai kovoja, savo gyvybe rizikuodami leidžia Bažnyčios Kroniką ir atlieka kitus uždraustus veiksmus. Lietuva stipriai kovoja. Ypač jaunimas atkakliai priešinasi, nors ir nematęs laisvos Lietuvos, tik išgirdęs apie jos praeitį iš savo tėvų bei kitų pasakotojų. Religingi jaunuoliai lanko bažnyčias, užsideda kryželius. Vasario 16 iškelia kur nors vėliavą. Į mokyklą vaikučiai atsineša tautines vėliavėles ir džiaugiasi tol, kol jas atima iš jų. Komunistai bijo įvairių pasipriešinimų. Jie stato dideles statulas — žmonėms gąsdinti ir visaip kitaip žiauriai baudžia. Viena tokia pastatyta prie Šiaulių. A. Jurgutis liūdnai priminė Romo Kalantos susideginimą ir jam pastatytą gražų kryžių, kurį okupanto pataikūnai greitai nugriovė ir sunaikino. Sargai saugo Romo Kalantos kapą dieną ir naktį, neleisdami nieko prieiti. Jei kas padėtų gėles, tuoj areštuotų.

Okupantai niekaip negali pavergti lietuvių tautinės dvasios, užtat, kad pažangi ir dvasiškai stipri mūsų tauta, veržliai kovoja, neprarasdama vilties sulaukti laisvės. Buvo labai skaudu ir liūdna beklausant A. Jurgučio jautraus pasakojimo apie mūsų tautos didžiuosius vargus ir sunkius išgyvenimus. A. Jurgutis, baigdamas vaizdžią kalbą, skatino nepagailėti jėgų ir visur reprezentuoti lietuvių kultūrą, meną. Rašytojams rašyti knygas, vertėjams išversti jas į svetimas kalbas, nuolat aiškinti Amerikos ir kitų valstybių vadams, kad į Lietuvos okupacijos reikalą atkreiptų tikrą savo dėmesį.

A. Jurgutis, užbaigęs kalbą, sveikino visus Vasario 16-tos proga, linkėdamas ištvermės vieningai veikti ir pareiškė padėką rašiusiems laiškus dėl jo šeimos, kad išleistų iš Lietuvos. Svečią nuoširdžiai globojo J. V. Pileikų šeima ir kiti.

Pertraukoje dosni Hartordo ir apylinkės visuomenė suaukojo 1984 dol. Išlaidų buvo 486 dol., kurias atskaičius surinktos aukos išsiųstos organizacijom pagal aukotojų paskyrimą. Rezoliuciją perskaitė Alonas Dzikas.

Po minėjimo, žemutinėje salėje buvo vakarienė. Joje su muziku A. Jurgučiu dalyvavo Švč. Trejybės bažnyčios kleb. kun. Juozas Matutis, svečias klebonas kun. Zenonas Smilga, Middletown, Conn. LB valdybos nariai, organizacijų atstovai ir kiti svečiai. Po keletos praleistų valandų ir malonių pašnekesių, Vasario 16-tos šventė užsibaigė.

LB apyl. valdybos vardu nuoširdus ir lietuviškas ačiū visiem!

Vasario 19 ir vėlesniu laikotarpiu A. Dragunevičius perdavė muz. A. Jurgučio kalbą per Tėvynės Garsų radijo programą, kuri buvo įrašyta į juostą Lietuvos nepriklausomybės šventėje.

M. Petrauskienė

Providence, R. I.

KLEBONO JUBILIEJAUS MINĖJIMAS

Kun. Vaclovas Martinkus, 23 metus buvęs vikaras ir klebonas, darbuojasi Šv. Kazimiero parapijoj Providence, R. I. Jam šių metų balandžio 24 d. sueina 40 metų kunigystės sukaktis.

Providence Lietuvos Vyčių 103 kuopa, girdėdama daugelio lietuvių pageidavimą šį jubiliejų nepraleisti tylomis, sudarė komitetą šiai sukakčiai paminėti sekmadienį, balandžio 27 d., Providence Šv. Kazimiero bažnyčioj ir salėj.

Koncelebruotos Šv. Mišios, dalyvaujant Providence vyskupui Louis R. Gelineau, bus laikomos 10:30 val., o po jų 12 val. parapijos salėje įvyks jubiliejaus banketas su menine programa.

Lietuvos Vyčių centro ritualo komisija suteiks kun. Vaclovui Martinkui Vyčių organizacijos ketvirtą narystės laipsnį dėl jo nuopelnų lietuvių reikalams.

Providenco Vyčiai nuoširdžiai kviečia lietuvių visuomenę dalyvauti ir tuo pagerbti sukaktuvininką kun. Vaclovą Martinkų.

Jonas A. Stoškus

Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, N. Y., po pamaldų vasario 16 d. buvo vaišės su svečiais. Iš k. sėdi J. Kumpikas, V. Sevrukas, kun. K. Pugevičius, Mr. Mrs. F. Schmidt, N. Y. valstybės assembl., J. Simutienė. Stovi iš k.: dr. B. Radzivanas, Marytė Šalinskienė, kun. kleb. Pr. Raugalas, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, N. Kulikauskas, P. Ąžuolas. Nuotr. Charles Binkins

Linden, N.J.

NETEKOME DIDELIO VEIKĖJO

1975 m. vasario 18 d. po trumpos ligos Alexian Brothers ligoninėje Elizabeth'e mire a.a. Vladas Tursa, sulaukęs 75 metus amžiaus. Jis buvo gimęs 1900 m. vasario 1 d. Kušlių km., Užpalių valsč., Utenos apskr. Pradžios mokyklą baigė Abromiškio km., vidurinę mokyklą — Užpaliuose. Karo metu su tėvais atsidūręs Rusijoje baigė komercijos mokyklą Tiflise. Karui pasibaigus grįžo Lietuvon, tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Ją atlikęs pradėjo dirbti Karo Technikos tiekimo skyriuje Kaune ir čia išdirbo iki rusų invazijos 1940 metais. Antrą kartą rusams okupuojant Lietuvą su šeima pasitraukė į Vakarus. 1949 m. jis atvyko Amerikon ir trumpam laikui apsistojo Waterbury, Conn., pas savo giminaičius Devenius. Netrukus atvyko Lindenan ir pradėjo dirbti mašinistu The Celotex Corp. iki išėjimo į pensiją.

Velionis buvo labai darbštus, energingas, sumanus ir rūpestingas. Kartu jis buvo draugiškas, linksmas, mėgstąs jumorą. Dirbant Altos, Balfo ir LB, kasmet jis buvo perrenkamas į valdybas. Ketvirtį šimtmečio pragyvenęs Lindene paliko lietuviškoj veikloj gilią užverstą vagą. Čia jis organizavo, puoselėjo vaidintojų vienetą, sėkmingai keletą metų veikusį, padėjo suorganizuoti lietuvių šeštadieninę mokyklą, jos išlaikymui rengė specialius parengimus, rinko aukas. Įsisteigus moterų ansambliui "Birutei" su jos vedėja a.a. Saliomėja Čeriene — Mulks ieškojo naujų narių, tą vienetą stiprino. Ansamblio vadovei mirus jis prikalbino kompoz. Juozą Stankūną jam toliau vadovauti. Velionis yra suruošęs daugybę kultūrinių parengimų su plačia menine programa. Beveik kiekviename jų jis išeidavo scenon svečius linksmindamas lengvo žanro eilėraščiais, satyromis ne vienam "patraukdamas per barzdą", bet visados švelniai, neužgauliai. Žmonės jį mėgo ir parengimus noriai lankė. Jo veiklos metais įvairios korespondencijos iš Lindeno jo paties ir kitų bendradarbių rankomis parašytos mirgėte mirgėjo laikraščiuose. Suprantama, dėl įvairių nenugalimų kliūčių ne visi jo globojami ir remiami kultūriniai vienetai išsilaikė. Likvidavosi vaidintojų būrelis, "Birutės" ansamblis ir šeštadieninės mokyklos tautinių šokių grupė, dėl ko velionis daug pergyveno.

Politinėje dirvoje velionis taip pat turėjo gerą progą padirbėti. 1960 metų gale, Amerikos Lietuvių tarybos garbės nariui prof. Pranui Jucaičiui iš pirmininko pareigų pasitraukus, jas užėmė velionis. Čia jis atidžiai ir kruopščiai kasmet ruošdavo iškilmingus Vasario 16-sios minėjimus. Jis visados iš anksto pasikviesdavo žymius kalbėtojus, prašydavo kunigų talkos pagelbėti tą šventę atšvęsti, meninei programos daliai atlikti iškviesdavo apylinkės populiariuosius solistus, tautinių šokių ansamblius. Per tą penkiolika metų kasmet kreipdavosi į valstybės prezidentus, vyriausybės narius, kongresmanus, senatorius gubernatorių prašydamas atstatyti Lietuvos laisvę ar kitaip pagelbėti. Tie prašymai — rezoliucijos visados buvo patalpinami Kongreso knygose, todėl jo lietuviška politinė veikla buvo žinoma visoje Amerikoje.

Nenuostabu, kad žinia apie a.a. Vlado Tursos mirtį greit pasklido. Velionies kūnas buvo pašarvotas vasario 19 d. Brazinskio laidotuvių koplyčioje Elizabethe ir tos dienos 8 val. vakaro įvyko atsisveikinimas su velioniu. Giminės, draugai, gerbėjai ir pažįstami pripildė koplyčią. Kun. Juozas Pragulbickas vadovavo bendrai rožančiaus maldai. Po to Lindeno apylinkės pirm. Jonas Zubavičius savo ir velionies draugų vardu tarė trumpą jautrų žodį ir iškvietė kalbėti kitus. Balfo vardu kalbėjo pirm. Juozas Prapuolenis, LB New Jersey apygardos pirm. Kazys Jankūnas ir karių vardu — kapt. Antanas Rugys. Visi kalbėtojai pabrėžė, kad velionis labai daug dirbo lietuvybei, daug nusipelnė pagarbos, o svarbiausia, anot kap. Rugio — Neliko skolingas savo gimtajam kraštui Lietuvai.

Altos Lindeno skyriaus vardu su pirmininku velioniu atsisveikino S. Vaičiūnas.

Velionis vasario 20 d. ryto buvo nulydėtas Šv. Petro ir Povilo bažnyčion, kur už jo vėlę buvo atliktos iškilmingos pamaldos. Mišių metu giedojo velionies labai gerbiama solistė Irena Stankūnaitė — Silva. Į Šv. Gertrudos kapines palydėjo ilga automobilių eilė. Kapuose kun. Juozas Pragulbickas sukalbėjo laidotuvių maldas, sugiedota "Viešpaties angelas". Visi dalyviai buvo pakviesti į vieną Lindeno restoraną pietums.

S.V.

Worcester, Mass.

MAIRONIO PARKO ATIDARYMAS

Balandžio 5—6 dienomis įvyksta pagrindinis Maironio parko patalpų atidarymas. Balandžio 5 d., šeštadienį, 7 val. vak. koncertas. Dainuos Clevelando vyrų oktetas, vadovaujamas Ryto Babicko. 8:30 val. vakarienė kurią ruošia Maironio Parko šeimininkė Elena Kauševičienė su savo padedamuoju personalu. 9:30 val. atidarymo šokiai ir vaišės.

Balandžio 6 d. sekmadienį 11 val. ryto šv. Mišios Maironio Parke. 1 val. pietūs, sveikinimai ir programa. Abidvi dienas programai vadovauja revizijos komisijos narys R. Jakubauskas.

Lietuvių Labdaros Maronio Parko draugijos valdyba kviečia visus ne tik Naujosios Anglijos, bet ir už jos ribų gyvenančius lietuvius dalyvauti Maironio Parko atidaryme ir pasidalinti bendru džiaugsmu, kad vėl turime lietuvybės židinį.

J.M.

TURIZMO KONFERENCIJA

Popiežiškosios Migracijos ir Turizmo komisijos pirmininko vyskupo Clarizio vadovaujama Apaštalų Sosto delegacija dalyvavo Romoje įvykusioje konferencijoje italų emigracijos klausimam svarstyti. Daugiau kaip tris šimtus konferencijos dalyvių asmeniškai pasveikino Italijos respublikos prezidentas Leone ir ministras pirmininkas Moro.

PADĖKA

Be ankščiau minėtų, artimo meilę turį savieji.

Nuoširdžiai dėkoju V. Plioplio įkurtos dr. V. Kudirkos D-vės jaunesniųjų skautų tėvams už piniginę auką 60 dol.

Ačiū ponams Švarams už paaukojimą kraujo.

Ačiū dr. ir poniai Kriaučeliūnams parėmus mus 50 dol. auka.

O dr. Tumasoniui už panaikinimą sąskaitos 59 dol., labai, labai dėkinga.

Ačiū Šmotavičiui, Tikuižiams ir Poškams iš Rockfordo aukojusiems po 20 dol.

Ačiū už užuojautos laiškus.

V. Pliopliienė ir vaikai

(sk.)

WORLD EXPRESS
a division of
CATINTOURS, INC.
kartu su
CHICAGOS ARCHIDIECEZIJA IR ALITALIA AIRLINES
kviečia Jus vykti į
EUROPĄ 1975 ŠVENTŲ METŲ
9-dienų kelionci į Romą ir Asyžių,
Balandžio 11 - 19 d.d., 1975
$710.00* asmeniui (dvigubam kamb., taksai įskaityti)
Vadovaus Jo Ekscelencija Vysk. Vincentas Brizgys
*Prices subject to minor change due to fluctuation of exchange rates or air fares.
Dėl pilnesnių informacijų kreipkitės į Jūsų kelionių agentą arba į:
CATINTOURS, INC.
230 W. Monroe St., Chicago, Ill. 60606
Tel. 332 - 4111

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9500
Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Subscription Rates: $25.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. $23.00. Canada $25.00. Foreign Countries — $26.00.

Chicago, Cook, Ill.	$25.00	$15.00	$10.00	$5.50
Kanadoje	25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur	23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje	26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinis	16.00	8.50	—	—

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 North Zeeb Road — Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
8007 W. 83 Pl., Justice, Ill. 599-0500.
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: pirmad., antrad ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet, antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antrad. ir penktad. 10—4, šeštad. 10—3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So., Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6060 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUGAS
Tel. 763-3310 — 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
2403 W. NORTH AVE.
6324 N. MILWAUKEE AVE.
Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1331
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad ir šeštad. tik susitarus.

DR. TERESE KAZLAUSKAS
VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
9756 W. 143 Street
Orland Park, Ill. 60462
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 349-0887

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. šeštad. 12-2 val. p. p., trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. 239-2919

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9607
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave., kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 3 iki 7 val. p. p.
Tik susitarus

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
ofisai:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2628 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Prijtaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; rez. 449-5945

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. vak. antr. ir penkt. nuo 1-3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1233
Ofiso val.: Pirm., antr. treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6196
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad 2-5 ir 6-7 — Iš anksto susitarus.

Tel. Ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141; namų 636-4950
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirm. antr. ketv. 2-5 ir 6-8, penktad 2-5 šešt. pagal susitarimą

Kai klausiama,

KUR YRA RĖKIANTIEJI

Mes kartais pagalvojame, kad esame vieni, kad nebeturime draugų, kad kovoje prieš komunistus eilės silpnėja, kad, norint į amerikietišką laikraštį patekti su antikomunistiška žinia, yra sunku. Tačiau taip atrodo tik iš paviršiaus, nes komunistinę prievartą atskleidžiančių straipsnių šiuo metu, nepaisant vadinamojo atlydžio, yra gal net daugiau, negu bet kada. Vien rylium su Simo Kudirkos lankymusi po įvairias lietuvių kolonijas buvo amerikiečių laikraščiuose paskelbta daug straipsnių apie Sov. Rusijos koncentracijos stovyklas ir imperialistinius kėslus. Nemaža tokių straipsnių amerikiečiai paskelbė ir lankantis dvasiškių delegacijai, norėjusiai nubaltinti kamunistinį terorą. Tie straipsniai rodo, kad Amerikoje ir iš viso pasauly dar yra žmonių, kurie gerai pažįsta komunistinę tikrovę. Tie laikraštininkai, iškelią komunistinį imperializmą demaskuojančius faktus, puola ir komunistinio imperializmo rėmėjus.

*

Praėjusios savaitės kovo 7 d. Chicagos Tribune dienraštis paskelbė kolumnisto Bob Wiedrich ilgą straipsnį "Silence is irony of antiwar heroes". Tam straipsnyje kolumnistas klausia, kur dingo tie visi, kurie tariamo humaniškumo vardan kovojo prieš karą. Esą, kur dingo tie, kurie Vietnamo karo metu, kai ten kovojo amerikiečiai, šaukė, kad ten žudomi žmonės, ir kodėl tie visi antikaro didvyriai, kai tokios žudynės vyksta Kambodijoj, tyli lyg niekur nieko. Esą, kur šiandien tie visi rėksniai, kurie prieš keletą metų tepė Ameriką, kaip militaristę, dėl to, kad ji kovojo Vietname. Kur šiandien tie visi, kurie verkė, kad žūna Šiaurės Vietnamo ir Vietkongo apresoriai. Kai šiandien komunistinės Kinijos raketomis apšaudomas Phnom Penh miestas, žmonės skeveldrų draskomi gatvėse, tie rėksniai dėl to nesijaudina. Pagal žurnalistą, mes pasigendame aktorės Jane Fonda, dainininkės Joan Baez demonstracijų ir protesto, kodėl komunistai žudo Kambodijoj žmones. Pasigendame žodžio ir buvusio JAV prokuroro Ramsey Clark, kodėl šis neprotestuoja prieš komunistų puolimus Kambodijoj.

Žurnalistas teigia, kad prieš keletą savaičių, kada iš vis labiau apsupto miesto televizija rodė šiurpą keliančius vaizdus, mirštančias moteris ir vaikus, amerikietis šiltai ir patogiai salone sėdėjo su stiklu rankoje. Kada riška raitosi iš skausmo prie savo ratukų peršautais viduriais, amerikiečiai ramiai klausosi sportinių pranešimų arba beprasmio kongreso narių ginčo apie tai, kad Kambodijai pagalba nereikalinga. Ir tik keletas pakėlė balsą prieš tai, kad beginklius žmones žudo komunistai.

Kada grįžo iš Kambodijos kongreso nariai, didžioji dalis jų suprato, kad Kambodijai pagalba reikalinga. Krintant bomboms į Kambodijos sostinės miesto rinką, žūstant beginkliams žmonėms, pasigendama tų profesionalų rėksnių.

*

Ir toliau žurnalistas sako, kad tie rėksniai nebyliai tyli, kaip jie tylėjo ir tada, kai Vietname Hue mieste komunistai žudė žmones arba kai vietkongo kariai išnaikindavo ištisus kaimelius. Ir kur tie rėksniai dabar, kada beginklius žmones piauna komunistinis plienas. Ir, esą, Clark Ramsey, užuot čia politikavęs, geriau turėtų skristi ir paklausti komunistų, kodėl šie naikina žmones Kambodijoj. Užuot už pinigus Sovietų Rusijoj sukus filmą, aktorė Fonda geriau pirmu lėktuvu nuskristų į Hanoi ir paprašytų atsakymo, kaip klausė Amerikos vyriausybę 1972 m., tapusi Hanoi radijo pėstininke, kodėl žudomi žmonės. Aktorė turėtų paklausti Hanoi, kodėl Šiaurės Vietnamo komunistai naikina kambodiečius, kodėl jie brutaliai naikina nekaltus žmones, vaikus ir moteris, toli nuo jų pačių sienos, kodėl jie įsivėlę į Laoso, Kambodijos ir Pietų Vietnamo reikalus. Ji taip pat turėtų paklausti, kodėl jie taiko savo ginklus į ryžius, būtinus gyvenimui, kodėl tie visi sunaikinimai ir mirtys.

Žurnalistas pakartotinai siūlo klausti: kodėl, kodėl, kodėl? Bet, esą, šis klausimas niekada nesusilauks atsakymo, nes ir Fonda, ir Beaz, ir Clark pasiliks tylūs, nes jie yra veidmainiai, o ne humanistai. Jie neduotų nė dešimtuko už kambodiečio mirtį. Jie tarnauja politiniams tikslams, jie dabar yra tylūs, stebi televiziją, lyg nieko nebūtų įvykę.

*

Taip aiškiai, nedviprasmiškai, kaip reta, amerikietis Bob Wiedrich savo straipsnyje kaltina komunistinius propagandistus ir rėksnius. Ir kada mes kokiuose laiškuose ar pokalbiuose su žurnalistais bandėme tai užsiminti, mums dažnai buvo sunku padaryti. Dabar taip atviai dideliame dienraštyje pasisakė žinomas kolumnistas. Ir be abejo tie visi triukšmadariai, tie visi Amerikos niekintojai ir komunizmo gynėjai neišgirs to balso, gal jie nė nematys, tačiau vistiek kas nors paskaitys, kas nors atkreips dėmesį ir pagalvos. Mums lietuviams bent tiek malonu, kad tokį šaukiantį tiesos straipsnį parašė amerikietis, kalbąs taip, kaip ir mes savo spaudoj teigdami, kad daugumas tų rėksnių prieš Vietnamo karą buvo ne prieš karą, bet už tai, kad palengvintų karą komunistams.

Nepaisant visų detenčių, nepaisant sutarčių ir ginklų apribojimų, nepaisant mandagumo vizitų, kova su komunizmu tebevyksta ir ji vyks, nes pasauly ir tiesą mylinčių žmonių. Yra ne tik veidmainiai ir karjeristai, bet yra tokių, kurie žino, kas yra vergija ir laisvė. Mes kovojame už savo krašto laisvę ir pasisakydami prieš komunistinį imperializmą, vis daugiau susilaukiam mums padedančių talkininkų. Pasitaikančių nevilties sutemų metu tai yra šviesus spindulys.

Al. B.

Spaudoj ir gyvenime

BRAŠKA SOVIETŲ IMPERIJA

Sausio 19 d. Bostono laikraštis "The Boston Sunday Globe" savo sekmadieninėj laidoj įsidėjo ilgą straipsnį, pavadintą "Nationalism in the Soviet Union — bubbling pot". Straipsnio autorius John Dornberg. Jis rašo iš Miuncheno. Esą, sovietų vadai rodą kaip unikumą, kur laimingai maišosi ir tarps ta įvairių tautų žmonės. Tos tautos buvusios užgrobtos carų Rusijos. Kremliaus propagandininkai dabar skelbia apie harmoniją tarp totorių, latvių, rusų, azerbeidžianų ir visų kitų tautų, kad šis harmoniškas gyvenimas daug žadąs komunizmo ateičiai.

Dornberg rašo, kad tos penkiolika pseudoautonominių respublikų su penkiolika oficialių kalbų, keturių skirtingų alfabetų, daugybės dialektų ir daugiau negu 100 atskirų tautybių, kurių dauguma buvo užgrobtos carų Rusijos kolonializmo, dabar tęsiamo Sovietų Rusijos. Sovietų Sąjunga esanti didžiausia valstybė su daugiausia atskirų kalbų ir daugiausia atskirų tautybių pasaulyje. Tačiau tas virinimo katilas pradedąs gesti ir nebepasiekiąs to suvirinimo laipsnio. Tautos pradėda atpažinti save ir suka kiekviena savo keliu. Kai kurie stebėtojai pranašauja, kad tas tautybių katilas sprogs maždaug dešimties metų laikotarpy.

Paskutiniais mėnesiais Sovietų Rusijoj pasireiškiąs didesnis pasipriešinimas virinimo politikai ne tik pagrindinėse respublikose, bet ir kitose mažumose. Žydai, Volgos vokiečiai nori emigruoti. Ukrainiečiai ir lietuviai areštuojami už reikalavimą didesnės kultūrinės laisvės ir ekonominių sąlygų pagerinimo. Armėnai teisiami už organizavimą savų organizacijų. Keletas tūkstančių Krymo totorių rašę peticijas, demonstravę ir kėlę riaušes, kad jie būtų rehabilituoti ir būtų jiems leista grįžti į Krymą. Jie dar Stalino laikais prievarta buvę iškeldinti, nes II-jo pasaulinio karo metu Stalinas manęs, jog jie esą Vokietijos simpatikai. Gruzijoj, Azerbeidžiane, Kazakstane, Uzbekijoj ir Armenijoj neseniai vykusios kruvinos riaušės. Tai ir esąs tautinis pasireiškimas. Charakteringa, kad kai kuriais atvejais Kremlius įkišdavęs galvą į smėlį, kad nematytų, kas vyksta, nenorėdamas parodyti, kad tokie dalykai yra Sovietų Rusijoj. Įvairiais būdais Kremlius bandęs tuos dalykus išlyginti. Kai tas nesisekę, vėl pradėjęs vartoti žiaurias priemones tiems įvykiams užgesinti. Sovietų kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose dabar kaliniai esą daugiausia už savo separatistinę nacionalistinę veiklą. Žinoma, peticijos parašymas Sovietų valdžiai irgi esąs nusikaltimas, skatinąs tautinį nacionalizmą. Kad žydam yra suteikiama didesnė laisvė emigruoti, tai irgi išeiną iš tautybių kovos.

"Samizdat" leidžiamas pogrindyje, jau susilaukę kitų leidinių. Tame leidinėlyje jie rašą, kad reikia išsaugoti savo kalbą, savo literatūrą, rašą apie kovą dėl emigracijos. Nori susigrąžinti Volgos vokiečių autonominės respublikos vardą. Ukraina, antroji dydžiu "respublika", yra labai pajėgi. Jos šimtai intelektualų reikalauja daugiau kultūrinės ir ekonominės laisvės. Tačiau prašymai ir reikalavimai sutinkami masiniais jų areštais.

Trijose Pabaltijo tautose, ypač Lietuvoje, vykstančios kruvinos riaušės po 20 metų kataliko jaunuolio susideginimo 1972 metais (Romas Kalanta). Lietuva, Latvija ir Estija esančios ypatingoj padėty, nes jos buvo nepriklausomos valstybės ir tik 1940 metais Sovietų armijos inkorporuotos į Sovietų Rusiją. Tų trijų valstybių didžiausias rūpestis, kad rusai kolonizuoja jų kraštus ir naikina jų kultūrą ir ekonominį gyvenimą, kad tie kraštai labai išnaudojami. Kremlius labai persekiojąs lietuvius katalikus, nes Bažnyčia Lietuvos istorijoj vaidinusi didelį vaidmenį. Nuo 1972 metų lietuvių pogrindis leidžiąs "Katalikų Bažnyčios kroniką". KGB už tai suiminėjanti daug žmonių, norėdama sunaikinti jos leidimą. Paskutiniu metu Baltijos kraštai juntą didesnį Sovietų spaudimą.

Iš žurnalisto pasisakymų aiškiai matyti, kad Sovietų Rusijos komunizmas ir imperijos pamatai braška.

P. Žičkus

KALBA "GULAGO SALYNO" LIUDININKAI

Patirtis bausmėse, kovose ir viltyse

Trisdešimties penkerių metų amžiaus, neaukštas, stambokas Vladimiras, Aleksandro sūnus, Dremliuga pagarsėjo 1968 m. viso pasaulio spaudoje, kai jis su kitais aštuoniais rusais buvo suimtas ir apkaltintas dalyvavęs Raudonojoje Aikštėje, Maskvoje, protesto prieš Čekoslovakijos okupaciją manifestacijoje. Teisme nepavyko išsisukti ir išaiškinti, kad jų manifestacija buvusi ramus protestas, o ne kokia nors antisovietinė demonstracija. Du buvo nuteisti į pamišėlių namus, du ištremti į Sibiro darbo stovyklas, o trys į sunkiųjų darbų koncentracijos stovyklą. Pastarųjų tarpe buvo ir Dremliuga.

Šešeri metai, pasakoja Dremliuga, Gulago salyne. Treji metai teismo sprendimu, o antri treji — automatiškai pratęsti be jokio teismo ar naujo apkaltinimo. Tokia yra teisės praktika Sov. Sąjungoje. Galėjau automatiškai gauti dar trejus metus priedo, bet staiga 1974 m. birželio 25 d., kai parodomasis "malonės" gestas besilankančiam Maskvoje Nixonui, buvau išleistas į laisvę. Vadinamą "laisvę", nes Sov. Sąjungoje niekas nėra laisvas, kur jis bebūtų: kalėjime ar savo bute. Tenai, kur buvau ištremtas — šiau rės ašigalio srityje — Murmanske, Lene, Jakutoje, Bolšaja Mota, teko gyventi baisiose sąlygose.

Pirmiausia pragyvenimas: kiekvienas pasmerktas sunkiesiems adrbams gauna pragyvenimui 60 - 100 rublių mėnesiui. Iš tų pinigų pusė tenka sargybos milicijai. O ta milicija, speciali gauja, pusė milijono galvų, išskirstyta po visus lagerius, gyvena vien tik iš pasmerktųjų algos. Kita algos dalis sulaikoma visokiems kitiems apmokėjimams, o kas lieka kaliniui, iš to jis tturi apsirengti ir maitintis.

Tie, kurie yra izoliacijos kamerose, taigi nedirba, yra ant mirties slenksčio: jie mėnesiui gauna 4 rub. ir 20 kapeikų — tai maisto vieno kg kaina. Bet visa tai dar niekis, palyginus su šalčiu. Negalima įsivaizduoti, kaip reikia jaustis nešildomoje kameroje, kai 10 mėnesių metuose temperatūra yra 50 - 60 laipsnių žemiau nulio. Žemė yra padengta stora ledo danga. Nusispiovus, kol seilės nukrinta ant žemės, jau pavirsta į ledą. Guoliai yra geležiniai, su plonu apklotu. Miegoti neįmanoma, nes kas dešimtis minučių reikia keltis ir šokinėti, kad nesušaltum į ragą. Jei jau pavyksta per naktį numigti ketvirtį valandos, tai jau labai gerai. Tokiose kančiose ne kartą sparčiau, daužiau geležines kameros duris, šaukdamas: "Gana! Padarykite man malonę — sušaudykite mane ir padarykite galą kančioms".

— Bet kaip galėjai išlikti gyvas tokiose sąlygose?

Mes, rusai, esame stiprūs. Pri prantame prie sunkiausių sąlygų. Tačiau estai mirė, kaip musės. Mane ima juokas, kai kalbama apie carų laikus. Aplankiau garsią Petropavlovskio tvirtovę, kurioje būdavo uždaromi nusikaltėliai. Jei mes būtume turėję panašias patalpas...

Kai Dremliuga kalba, žodžiai liejasi kaip upės vandenys, o sakiniai klojasi į krūvas. Išgyvenimai jį iš naujo erzina, jautina, siutina. Yra sunku sekti jo pasakojimo siūlą, jį pertraukti, ko nors paklausti. Būtų įdomu iš jo sužinoti, kaip nuo pasaulio izoliuotame krašte, neturint jokių inormacijų, susiklostė jame laisvės principai ir noras priešintis priespaudai. Klausimai psichologiškai būtų labai įdomūs, nes Dremliuga užaugo šeimoje, kuri pasižymėjo politine veikla. Dremliugos tėvas buvo karininkas, komunistų partijos narys ir anatiškas Stalino garbintojas.

Ekskursija su tėvu

"Vieną dieną, pasakoja Dremliuga, aš dar vaikas, tėvas ir keli jo draugai išvykome iš miesto žuvauti. Kelyje automobilyje kalbėjo apie politiką, ir aš pasakiau: Bet vieną gražią dieną ir Stalinas gaus galą". Staiga tėvas atidarė automobilio duris ir išstūmė mane laukan. Turėjau sukarti penkiolika km kelio, kol pasiekiau sustojimo vietą, kur ekskursantai nakvojo. Bet visą naktį laikiausi toliau nuo jų, o jie šildėsi prie sukurto laužo. Kitą dieną, kai grįžome namo, tėvas sugriebė mane už švarko atlapų ir nusivedė pas liaudies komisarą ir jam pasakė: "Šis mano vaikas yra liaudies priešas". Tačiau tą kartą man nieko blogo neatsitiko, nes liaudies komisaras buvo mūsų šeimos draugas. O tačiau, paaiškino Dremliuga, tėvas mane vis tik mylėjo".

Vladimiras Dremliuga

Dėl šio ir kitų panašių priežasčių Dremliuga greitai paliko tėvų namus ir ilgus metus nieko nežinojo apie savuosius. Tik prieš teismą tėvas, jau kankinamas abejonių ir atsikvošėjęs po Stalino mirties ir Chruščiovo paskelbtų Stalinui kaltinimų, jau atvėsęs savo komunistiniame karštyje, suartėjo su sūnumi ir net aplankė jį koncentracijos stovykloje.

— Už vieną dalyką aš esu savo tėvui dėkingas: jis niekada nesigailėjo man pinigų knygom. Nuo vaikystės metų skaičiau labai daug. Daugiausia vaikams skirtus romanus, išverstus iš kitų kalbų. Tada vienas dalykas mane interesavo ir atrodė neįmanomu: kaip tie romanų veikėjai galėjo laisvai keliauti šen ir ten, net į svetimus kraštus be leidimų ir sienų kontrolės. Asimenu, kokį įspūdį man padarė "Trys mušketininkai", kurie važinėjo iš Anglijos į Prancūziją ir atgal, tarsi niekur nieko. Kaip tai galima? Mane apėmė didelis troškimas keliauti, pamatyti, patirti ką nors naujo. Įstojau į Baltijos žvejų jūrininkystės mokyklą, tikėdamas, kad, plaukiodamas laivais, vis kur nors priplauksiu prie kranto. Bet kur tau! Per mėnesių mėnesius jokio kranto. Laivų aprūpinimas ir sužvejotos žuvies paėmimas vyksta atviroje jūroje, priplaukus specialiems sandėliams. Kartą, kai riktelėjau "Sveikas" vienam vokiečių laivo jūrininkui, kapitonas mane pasišaukė ir pasakė: "Dar vienas žodis ir uždarysiu tave į mašinų skyrių visam plaukiojimo laikui". Kai jūroje kildavo audra ir kitų kraštų laivai skubėdavo prie kranto, mus uždarydavo į aklinai užsuktais langais kamerą ir palikdavo ten, kol audra nurimdavo. Kaip labai tada norėjau, kad laivas paskęstų!"

Visokie amatai

Nuo tada Dremliugos gyvenimas buvo vienintelis troškimas išsilaisvinti dvasiškai ir medžiagiškai. Griebėsi visokių amatų ir darbų: laivo kurikas, elektrikas, nešikas, akmenų skaldytojas, miegamųjų vagonų kontrolierius. Tas padėjo jam kilnotis iš vietos į vietą. Vieną kartą netgi pavyko įsirašyti į archeologinę misiją, kuri turėjo darbuotis prie Persijos sienos. Svajojo perbėgti sieną. Bet jo vardas buvo sekamas ir paskutiniu momentu buvo išbrauktas iš archeologų tarpo.

— Policija, aiškina Dremliuga, ypač kontroliuoja kiekvieną jo formacijos periode. Dėlto dabar, matydami, kaip jaunoji karta nesiduoda dvasiškai pavergiama, sustiprino jaunimo tarpe karišką apmokymą, pradedant nuo vaikų amžiaus.

Dremliuga nesilaikė stalininės linijos: nekirpo plaukų ir neskuto barzdos. Kartą, kai jau turėjo 17 metų, apsivilko margais marškiniais ir dėl tokio "nukrypimo nuo linijos" milicininkai jį sugavo, nusivedė į milicijos būstinę ir, išrengę nuogą, nuplakė geležinėmis rykštėmis iki sąmonės netekimo. Bet tai buvo dar jo laimė, nes su jo vienintelių broliu buvo blogiau: 1964 m. buvo taip sumuštas, kad iki šiol yra pamišęs.

— Įstojau į Leningrado universiteto istorijos akultetą, pasakoja Dremliuga. Mokiausi gerai. Bet tretiems metams įpusėjus viename susirinkime, kur buvo diskutuojama tema "Imperializmo sukeltieji karai", aš padariau tokią pastabą: "Prileiskime, kad vietinis susidūrimas tarp Rusijos ir Kinijos sukelia plačios apimties konfliktą. Kadangi abu kraštai yra komunistiniai, kaip gali jų tarpe kilti imperialistinis karas?"

(Bus daugiau)

Hartford, Conn., vasario 13 d. lietuvių atstovai pas miesto merą G. Athanson. Iš kairės: Alfonsas Dzikas, Antanas Mazalas, Albina Belazarienė, Kristina Saimininkaitė, Stasys Baltauskas. Nuotr. A. Dziko

NEIŠNAUDOTOS PROGOS

Kontr. žvalgybininko atsiminimų žiupsnelis

JONAS DEMERECKIS

5

Vadovai, pastebėję agitatorių poveikį Veliuonoje, nutarė Vilkijoje nenakvoti, o čia tik pakeisti arklius, užkąsti ir žygį tęsti nakčia į Kauną. Iš Vilkijos išvykome jau su žiburiais. Tais laikais arklius gauti ne taip lengvai sekėsi. Naktį išsiblaivė ir pradėjo šalti. Temperatūra apytikriai galėjo kristi iki 15 laipsnių šalčio. Mažai apsirengusiems šlajose sėdėti buvo nepakenčiama. Vienintelė išeitis buvo rasta, kad nesušaltume, eiti pėščiomis, o kai sušildavome, pasilsėti sulipdavome į šlajas. Panaudoję šitokį kelionės metodą, apie 8 val. ryto pasiekėme Kauną.

Pirmi įspūdžiai Kaune

Važiuojant per Vilijampolę, mūsų muzikantai užtraukė maršą. Ūpas visų pakilo, nes jau buvome prie kelionės pabaigos. Įvažiavus į Kauną, senamiestyje smalsuoliai mus stebėjo sustoję gatvių pakraščiuose ir nesuprato, kas mes tokie.

Kai sužinojo, kad važiuojame į Lietuvos kariuomenę, būriai smalsuolių lydėjo net iki registracijos punkto. Registracijos punktas buvo, rodos, Maironio gatvėje. Susinešę lagaminus, laukėme registracijos pradžios. Darbas greitai ėjo. Apie 11 val. mus užregistravo. Veliuonoje ir Vilkijoje suagituoti komunistų agentų Vėgertas ir Salickas prie registracijos langelio klausinėjo, kiek mums mokės algos, koks bus maistas, rūbai ir kitokių nesąmonių. Raštininkė atsakė drūtai: aš esu registratorė, jeigu norite, tai galiu ir judu užregistruoti savanoriais. Čia kiekvieno laisva valia.

Išgirdę registratorės pareiškimą, jiedu registruotis savanoriais į Lietuvos kariuomenę atsisakė. Baigus registravimą, vadovai mus nuvedė į apygardos teismo rūmus Laisvės alėjoje. Čia radome jau anksčiau atvykusių savanorių, gal apie šimtinę. Salės pasieniais prie savo lagaminų apšilę sumigome. Per naktį gerokai buvome nuvargę, kol iš Vilkijos atvykome. Apie pavakarę sukilę gavome kavos. Po užkandžių iš savo lagaminų susipažinome su padėtimi ir mūsų viršininkais. Į miestą eiti buvo uždrausta, nes tais laikais Kaune naktimis dažnai pasitaikydavo apiplėšimų ir net žmogžudysčių. Vėlybesniais vakarais, jeigu gaudavai leidimus išeiti į miestą, tai vesdavo su miestu supažindinti jau senesni kareiviai.

Prasideda rikiuotės pamokos

Rytojaus dieną gavome patvarkymą išsirikiuoti prie raštinės durų, kur su mumis susipažino mūsų kuopos vadas. Vėl mus surašė ir priskyrė prie Kauno komendantūros 3 kuopos. Tą dieną dar maisto negavome be virinto vandens. Užsiėmimas buvo lengvas: aiškino šautuvo sudėtį, jo dalių reikšmę ir pavadinimus. Šautuvai buvo padėti ant stalo, tad kiekvienas turėdavo su juo susipažinti taip, kad galėtų jį išardyti ir vėl sudėti. Šautuvų dar nebuvo tiek, kad kiekvienam galėtų duoti.

Kuopa buvo padalinta per pusę. Dalis užsiiminėjo apatinėje salėje, o dalis viršutinėje: vieniems rikiuotė, kitiems šautuvo (ginklų pažinimas). Kelioms dienoms praslinkus, gavome daugiau šautuvų. Jau kai kurie galėjo pamokas turėti su šautuvais. Vėliau pasirodė ir aprangos: pirmiau kepurės, o paskui jau ir visa mundiruotė. Kario drabužius gaudavome pagal būtiną reikalą: tas pirmas gaudavo, kam labiau reikėjo. Pilnai aprengdavo tik tuos, kurie būdavo iškomandiruojami į skirstymo punktą, jau į pulkus. Aprengdavo ir tuos, kurie eidavo naktimis ir dienomis sargybas. Dar vėliau rikiuotės pamokų atlikti vesdavo į Mickevičiaus slėnį jau su šautuvais, nes ten mokė ir šaudyti.

Visi norėjome turėti pilną uniformą, nes tada išduodavo ir šautuvą ir kiekvieną dieną vesdavo per Kauną su dainomis užsiėmimams. Pamokos visiems gerai sekėsi, nes kiekvienas norėjo atrodyti pilnas kareivis. Ėjo gandai, kad tie savanoriai, kurie greičiau praeis ginklų ir rikiuotės apmokymą, bus perkeliami į pulkus, o tada jau vyks ir į frontą. Į frontą vykti mes visi norėjome, nes esą fronte daugiau laisvės. Dienos bėgo greitai. Kiekvieną dieną tobulėjome ir greitais žingsniais darėmes Lietuvos gynėjais. Vis atvykdavo nauji savanorių būriai. Čia supažindinti su karišku mokslu, buvo siunčiami į pulkus.

(Bus daugiau)

URUGVAJAUS LIETUVIAI IR MES

III PLJ kongresui artėjant

JOLANTA RASLAVIČIŪTĖ

Gyvename vadinamajame elektroniniame amžiuje. Tuoj žinome, kas darosi Afrikoj Mozambikui, bet vargu žinome, kokios lietuvių organizacijos veikia Urugvajuje, kaip ten vyksta pasiruošimas trečiajam Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui.

Mažiausias būrys judina gyvenimą

Šių metų pabaigoj (1975 m. gruodžio 20 - 1976 m. sausio 6 dienomis) Pietų Amerikoje, būtent Argentinoj, Urugvajuj ir Brazilijoj, ruošiamas III PLJK. Iš tų trijų kraštų, atrodo, rimčiausios problemos lietuvių veiklai skatinti ir išlaikyti glūdi Urugvajuje, kur lietuvių skaičius mažesnis negu kitose dviejose šalyse, ir kur pirmosios lietuvių kartos jau nyksta. Lietuvių veiklą palaikyti tenka antrajai, trečiajai ir ketvirtajai kartai.

Visos lietuvių veiklos pagrindą Urugvajuje sudaro 1927 metais įsteigta Urugvajaus Lietuvių Kultūros draugija, kuri turi savo patalpas kuone 20 metų. Pagal susitarimą draugijos pirmininkas savaime yra ir LB pirmininkas. Draugija atlieka bendruomenės funkcijas. Dabartiniu metu tas pareigas eina Stasys Goda.

Šalia draugijos labai svarbų vaidmenį lietuvių tarpe atlieka kun. J. Giedrio vadovaujama lietuvių parapija, kuri pernai lapkričio mėn. atšventė bažnyčios pašventinimo dvidešimtąsias metines, o kunigas Giedrys — 25 metų kunigystės sukaktį.

Kiekvieną sekmadienį leidžiamas Urugvajaus lietuvių katalikų informacinis biuletenis "Žinios" informuoja parapiečius apie ruošiamus minėjimus, susirinkimus, sergančius lietuvius, bendrai apie lietuvių veiklą. Biuletenis leidžiamas jau penkiolika metų. Kun. Jonas Sukackas taip pat pasitarnauja lietuvių kolonijai, šeštadieniais mokydamas lietuvių kalbos visus, norinčius pasitobulinti arba iš viso pramokti lietuviškai.

Urugvajuje veikia keturios radijo valandėlės — trys lietuvių ir viena ispanų kalba. Šeštadienio vakarais galima girdėti lietuvių katalikų radijo programą, o vėliau — kultūrinę radijo valandėlę, kuriai vadovauja žurnalistikos studentas Juozas Petruškevičius, lietuvių tautinių šokių grupės akordeonistas. Ši programa — "Panoramas de la tierra del ambar" — transliuojama ispanų kalba.

Meniniai sambūriai

Nors Urugvajuje nėra lituanistinės mokyklos, jaunimą daugiausia jungia ir suartina chorai ir tautinių šokių ansambliai — vyresniesiems moksleiviams ir studentams "Ažuolyno" grupė, kuriai vadovauja Alfredas Stanevičius, ir jaunesniųjų grupei "Rintukai", kurią tvarko Marytė Dorelytė. Jaunimo chorams "Aidams" ir "Rintukams" ir kanklininkių ansambliui vadovauja Vytautas Dorelis, anksčiau buves LB pirmininkas. Repeticijos vyksta kartą į savaitę, daugiausia parapijos salėj ar kultūros d-jos patalpose. Ansambliai su šokiais ir dainomis pasirodo ne tik Urugvajaus lietuvių kolonijoj, bet ir kitų lietuvių tarpe, kaip Buenos Airėse ir kitataučių viešuose parengimuose. Pvz pernai metų pabaigoj "Ažuolynas" šoko Sarandi Grande miesto šimtmečio sukakties minėjime ir tarptautinėj mugėj Montevideo mieste. Be to, jie nuolat pasirodo lietuvių Tautos šventėj, Kalėdų programose, tradicinėj Trijų karalių dienos šventėj, Vasario 16-tos minėjime bei eilėj kitų parengimų. Pernai "Ažuolyno" ansamblis šauniai atšventė savo septynerių metų sukaktį iškilmingu banketu.

Kasmet Urugvajuje įvairių tautų ambasadorių žmonos suruošia tarptautinę mugę, kurioj surinktos lėšos skiriamos neturtingiesiems vaikams ir seneliams. Pernai gruodžio pradžioj Lietuvos atstovo Urugvajuje Anatolijaus Grišono žmona sukvietė lietuvių koloniją talkon lietuvių paviljonui įrengti. Mugėj lankėsi žiūrovai matė Lietuvos žemėlapį, lietuviškus audinius, juostas, dirbinius, lietuviškai papuoštą eglutę, galėjo paragauti žagarėlių, gero krupniko ir vyno. Mugę atidaręs prezidentas Bordaberry su žmona stebėjo "Ažuolyno" ir "Rintukų" ansamblių gražias programas.

Sutartinis darbas

Lietuvių kolonija Urugvajuje taip pat yra įsigijusi savo vasarvietę netoli jūros. Jį nori atremontuoti, kad būtų galima naudotis suvažiavimams, stovykloms ir bendrai vasaroti. Tam tikslui lietuviai parapijon veža laikraščius, butelius, už kuriuos gautas lėšas norima panaudoti stovykloms ruošti ir bendrai lietuvių veiklos reikalams.

Dabar ten vyksta nuolatinis III PLJ kongreso paruošiamas finansų telkimas, programos planavimas, kolonijos išjudinimas ir įtraukimas bendron veiklon. Taipgi ruošiami laimėjimai lėšoms telkti, kad Urugvajaus atstovus į kongresą būtų galima paremti.

Kaip kituose abiejuose kraštuose, — Brazilijoj ir Argentinoj, — Uurgvajuje sudarytas komitetas rūpintis kongreso reikalais. Jis kartu su atstovais iš Brazilijos ir Argentinos lietuvių kolonijų sausio mėnesį tarėsi paruošimo reikalais.

Šiam komitetui pirmininkauja Gvidas Mačianskas, vicepirmininkė dr. Albina Milašiūtė, sekretorė Adelė Mačianskienė, iždininkas Romas Mačianskas, išd. pavaduotoja Rožė Vitkauskaitė, programos vadovė Rožė Pretkutė, taut. šokių vadovas Alfredas Stanevičius ir turizmo, nakvynės ir registracijos vadovas kun. Jonas Giedrys.

Tautinė įtaka iš svetur

Tačiau matyti, kad dėl tolimų distancijų, dėl kasdieninių praktiškų sunkumų, dėl finansinių trūkumų, dėl lietuvių kalbos vartojimo problemų tiek Argentinos, tiek Brazilijos ir Urugvajaus lietuviams, kurių Montevideo mieste tėra tik apie 4,000, ugdyti lietuvių veiklą nėra lengva. Tačiau mūsų tautiečius anapus išjudinti, juos sužadinti ir yra dalis III PLJK siekimų — supažindinti, suartinti ir palaikyti ryšius tarp Pietų ir Šiaurės Amerikos lietuvių.

Po Kanados lietuvaičių dainininkių — "Aušros" kvarteto — apsilankymo Urugvajuje, savaitinis biuletenis "Žinios" taip aprašė jų paliktą įspūdį: "Aušra" tikrai pasiekė visų mūsų širdies gilumą, paslapčiausią jos kampelį, palietė jos visas stygas, švelniai jas užgaudama ir išgaudama iš jų ilgesio, džiaugsmo ir pasigėrėjimo akordus, sustiprindama, paguosdama jas, sutvirtindama mūsų ryžtą, mūsų meilę ir mūsų pasididžiavimą lietuviškai dainai, o per ją ir mūsų meilę protėvių žemei, mūsų brangiam kraštui Lietuvai".

Jei Aušros kvartetas po vieno apsilanymo padarė tokią įtaką Urugvajaus lietuviams, tai ką kalbėti apie III PLJK galimą poveikį. Ta mintis kaip tik ir keliama kitame "Žinių" numeryje (vas. 16 dienos), kad III PLJK ne tik neatitraukia jėgų nuo dabartinės lietuvių veiklos Urugvajuje, bet, priešingai, skatina, stiprina ir jungia tas jėgas vienybėn.

Biuletenis rašo: "Joks kitas darbas gal neišjudina visos kolonijos tokiu plačiu mastu, kaip kongresas: jo ruošimas, pats kongresas ir pokongresinis veikimas. Tos kongreso išlaidos nepakenkia kolonijos veikimui — jos surenkamos ekstra kelių ir ekstra motyvu. Mes puoselėjame dainą, meną, kultūrą, taut. šokius ir t. t. Bet tai yra tik gražūs žiedai. Tai parodo paties kamieno šaknų gyvastingumo jėgą.

Kongreso tikslas yra ne įvairūs parengimai, šventės, baliai, nors ir jie vyksta kongreso metu ir turi didelę reikšmę. Į kongresą susirenka pajėgiausi ir darbingiausi krašto ir organizacijų atstovai, kritiškai peržvelgti nueitąjį kelią, atliktą darbą ir parinkti, jei reikia, naujus kelius, nužymėti naujas veikimo gaires, tinkamas laikui ir vietai, atsinaujinti, labiau susipažinti ir pamilti savo idealą. Tai bendruomenės medžio šaknų ir kamieno stiprinimas, naujų geresnių ir tobulesnių kelių ir idėjų šaltinis. Taigi kas remia kongresą, tas remia patį lietuvišką darbą mūsų kolonijos ir mūsų kolonijos lietuvišką ateitį. Tas dirba mūsų tautos gerovei".

Reikia pridurti, kad naudos iš III PLJK bus ne tik Urugvajaus lietuviams, bet ir mums. Ar nereikia ir mums atsinaujinti?

Jaunimo centro tautinių šokių grupė "Žilvitis" atlieka dalį programos Ford City prekybos centre Chicagoje. Nuotr. P. Maletos

VASARIO 16 MINĖJIMAI

Racine, Wisc.

Vasario 23 d. vietos Altos skyrius suruošė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimą, kuris pradėtas pamaldomis už žuvusius dėl Lietuvos laisvės Šv. Kazimiero bažnyčioje. Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė kun. J. Kupris, MIC. Po pietų 4 val. įvyko oficialus minėjimas, kurį atidarė Altos skyriaus pirm. Vik. Kažemėkaitis. JAV himną sugiedojo Ida Tamulėnienė, o kun. J. Kupris, MIC, perskaitė maldą.

Wisc. gub. Patrick J. Lucey ir Racine meras Stephen F. Olsen išleido proklamacijas, skelbiančias Vas. 16-ją — Lietuvių dieną. Pirmąją perskaitė R. Pliūra, antrąją V. Kleinotaitė.

Po to publikai buvo pristatytas savanorių — kūrėjų atstovas Stp. Satkūnas, svečias kalbėtojas ir kiti veikėjai.

Dr. Z. Danilevičius, didžiulio Amerikos medikų draugijos žurnalo redaktorius, pasirinko savo kalbai labai įdomią temą —"Lietuvių tautinis charakteris istorijos perspektyvoje".

Pradėjo nuo trispalvės iškėlimo Vilniuje. Mažas būrelis iškėlė ją Gedimino kalne, nors tik neseniai paskelbta nepriklausomybė buvo didžiausiame pavojuje. Laikai panašūs, o ypač grėsmingi tiems, kurie siekia Lietuvai laisvės okupuotame krašte. Simas Kudirka pasakoja, kad jaunuolis už iškėlimą vėliavos vas. 16 d. Lietuvoje gavo 6 mėnesius kalėjimo. Šiemet Vasario 16-sios proga buvo iškelta trispalvė Marquette Parko gausingoje lietuvių kolonijoje. Pakėlime dalyvavo tik pora dešimčių lietuvių, o galėjo jų būti šimtai. Yra vienok ir šviesių pusių, nes laisvės viltis yra galinga ir ji stiprina tikro lietuvio širdį ir protą.

Savanoriai ėjo į kovą dėl Lietuvos laisvės ne dėl garbės, ne dėl turtų, bet noro savaip tvarkytis, laisvai gyventi. Mūsų protėviai buvo pagonys, bet jų tikėjimas buvo labai dorovingas, turėjęs gražių tradicijų ir mistiškos romantikos. Lietuviai turi daugiau menininkų ir kūrėjų negu kitos tautos. Neatsiliekama ir akademinėje srityje. Lietuviai yra savo dvasia, savo vidaus vaizduote turtingesni žmonės kaip jų draugai ar bendradarbiai amerikiečiai.

Emigracijoje svarbu išlaikyti lietuvišką kalbą, papročius. Palaikyti visas lietuviškas organizacijas, siekti vienybės jų tarpe. Laisvės veltui negausime. Dėl jos reikia kovoti, šaukti, jos reikalauti. Ateis diena kada sugrius rusiškasis kolonializmas Lietuvoje, tik būkime tai dienai pasiruošę, kad kuo geriausiai galėtume padėti savo tėvynei.

M. Petkūnaitė perskaitė Altos paruoštą rezoliuciją, kuri buvo pasiųsta prezidentui Fordui ir kitiems pareigūnams.

Senam Altos veikėjui G. Kapočiui buvo įteiktas Altos c.v. padėkos žymuo. Tokiu pat žymeniu buvo apdovanotas ir buvęs il gametis Racine Altos pirm. Martynas Kasperaitis, kuris šiuo metu gyvena Rockforde.

Oficialioji minėjimo dalis baigta žuvusių dėl Lietuvos laisvės pagerbimu ir Lietuvos himnu.

Meninėje dalyje moterų sekstetas "Viltis", padainavo keletą dainų. Tenka priminti, kad sekstetas jau trečiame minėjime dalyvavo iš eilės ir dar yra pakviestas minėjimui į Milwaukee. Tai tikrai gražus dainininkių pasišventimas, už kurį turime nuoširdžiai dėkoti joms, o ypač jų vadovei Reginai Ditkienei.

Gražiai pasirodė ir lietuviškų tautinių šokėjų grupė "Bijūnas" vad. St. Milašiaus.

Po minėjimo buvo bendri užkandžiai. Aukų Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta 400 dol. Visą minėjimą pravedė V. Kažemėkaitis.

Jurgis Milas

Bridgeport, Conn.

Šios negausios kolonijos lietuviai, LB Bridgeporto apylinkės iniciatyva, susirinko vasario 23 d. atšvęsti Lietuvos nepriklausomybės šventės. Lietuviškų 11 val. šv. Mišių metu kun. P. Pranckus, Šv. Jurgio parapijos klebonas pasakė gyvastingumą žadinantį pamokslą. Prie vėliavų stovėjo tautiniais rūbais pasipuošęs jaunimas.

Minėjimas prasidėjo 4:30 val. Šv. Jurgio parapijos salėje. Kun. Pranckus sukalbėjo invokaciją. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Vyčių kuopos pirm. T. Trainienė perskaitė gubernatorės E. Grasso proklamaciją. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Kęstutis Miklas, Batuno pirmininkas. Savo kruopščiai paruoštoje kalboje jis kvietė visus lietuvius angažuotis vieningai kovai už Lietuvos laisvę. Apgailestavo vidurinio kartos menką įsijungimą tan darban, juo labiau, kad jai prieinamesnis amerikietiškas akademinis ir viešasis gyvenimas. Kiek ilgiau kalbėjo apie Batuno veiklą, bandant informuoti įvairias misijas prie Jungtinių Tautų apie Baltijos valstybes ir gauti jų paramos galimam Estijos, Latvijos ir Lietuvos klausimo iškėlimui JT. Po jo angliškai kalbėjo Walt Devanas. Jis savo plačioje amerikietiškoje veikloje kiekviena proga pabrėžia savo lietuvišką kilmę. W. Devanas, padalinęs tautiškumą į aršųjį — šovinistišką ir kūrybingą — kultūrinį, stipriai pasisakė už pastarąjį. Tik savo kultūringu tautiškumu būsime naudingi ir Lietuvai ir gyvenamam kraštui. Jis jaučia stirpų norą priklausyti savo tautiečių grupei, gyventi jos tradicijomis, semtis kultūrinių ir dvasinių jėgų iš jos kamieno, ir, nepasitenkinant vien tik vegetavimu, nešti visa tai gyvenamo krašto viešumon. Jis savo tėvyne laiko Ameriką, ir norėdamas jai gero, stengiasi jos gyveniman įnešti tų teigiamų vertybių, kurių semiasi iš savo tėvų tautos. Lietuviai per amžių amžius, nežiūrint kai kurių politinių ir moralinių klaidų, yra įrodę kad verti būti laisvais kitų tautų tarpe.

Prieš metus Waterburyje A. Bulotienės įsteigta tautinių šokių grupė Ratelis pašoko septynis šokius. Jų tarpe malūną ir gyvatarą, bei retai bematomą lenciūgėlį. Grupė yra išaugusi iki 18 šokėjų ir akordeonistės. Bridgeportiškiams yra tekę stebėti šią grupę nuo pat jos pirmųjų žingsnių. Ratelis išaugo ir sutvirtėjo per labai trumpą laiką.

Paminėtina, kad tą dieną iš minėjime dalyvavusių 46 asmenų ir specialioje Janiūnienės suorganizuotoje rinkliavoje po kiek vienų mišių Šv. Jurgio parapijoje, Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta viso 496 dol.

Po minėjimo jaukiai pasivaišinta R. Barienės suruošta kavute ir moterų suneštais skanėstais.

G. Iva.

— Lietuva, vėl nebepriklausoma, tai mano Saulė, duosianti man gyvybės ir ūpo. Jau aš jaučiu ateinančią mano Saulės, Tėvynės Laisvės, šviesą. Ji dar man nepašvietė, nes ir jos spinduliui reikia laiko erdvės tolybei perdurti. Bet eina jau, eina... Sveika gi, Šviesybe, kuri ir Vilčių srityje tebebūdama, jau laimini sielą! Vaižgantas

DO YOU LIKE TO WRITE?
ARE YOU CREATIVE?

We need Theaterplays, Screenplays, TV-Scripts and Ideas, Shortstories, Poetry, Biographies, Novels, Pop-Music ind Lyrics.

Wake up and get with it! Write and send To:

ENTERTAINMENT CENTURY LTD.
7966 Beverly Blvd. # 102
Los Angeles, Cal. 90048

Alvydas Vasaitis

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

Donizetti

opera

MEILĖS ELIKSYRAS

1975 m. balandžio 19 d., 8:00 val. vak.
1975 m. " 20 d., 6:00 val. vak.
1975 m. " 26 d., 8:00 val. vak.

MARIJOS MOKYKLOS AUDITORIJOJE

Diriguoja — VYTAUTAS MARIJOŠIUS
(Balandžio 19 ir 20)

Alvydas Vasaitis
(Balandžio 26)

Režisuoja — Herbert Beatty

DAINUOJA:

Vytautas Marijošius

Gina Čapkauskienė

Margarita Momkienė

Algirdas Brazis

Stefan Wicik

Arnoldas Voketaitis

OPEROS CHORAS

Bilietai — MARGINIUOSE, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill.

DETROITO SKAUTŲ VEIKLA

Tuntų sueiga

Vasario 23 dieną Gabijos ir Baltijos tuntai gausiai dalyvavo Dievo Apvaizdos parapijos šv. Mišiose, kurios buvo paaukotos už žuvusius skautus ir skautes Lietuvos laisvinimo kovose. Kunigas V. Kriščiūnevičius pritaikė gražų ir įspūdingą pamokslą. Po šv. Mišių įvyko abiejų tuntų sueiga. Paminėta Vasario 16-toji. Šeši šaunūs broliai, Erelių skilties, padeklamavo eilėraštį apie kovose žuvusį kareivį; paukštytės pasakojo apie Lietuvą savo pasirodyme. Židinietės visus pavaišino skaniais pyragais, kava ir dešrelėmis.

Nauja Baltijos Tunto Vadija

Vasario 16 sueigos metu skautininkas Česlovas Anužis perėmė tuntininko pareigas iš s. Leopoldo Heiningo. Jis jau anksčiau yra vadovavęs Baltijos tuntui. Detroito skautės ir skautai labai džiaugiasi, kad s. Š. Anužis sutiko šias pareigas paimti ir linki jam daug sėkmės ir ištvermės. S. Č. Anužis sudarė sekančią tunto vadiją: adjutantas — s.v.v.sl. Romas Rudis, iždininkas Andrius Butkūnas, informacijos skyriaus vedėjas — ps. Robertas Selenis, skautininkų Ramovės seniūnas — ps. Edvardas Sventickas, Geležinio Vilko skautų vyčių būrelio vadas — s.v.v.sl. Linas Gobis, sk. Kęstučio draugovės draugovės draugininkas — s.v.v.sl. Šarūnas Mingėla, jaunesniųjų skautų draugovės draugininkas — s.v.v. sl. Juozas Orentas, asmens skyriaus vedėjas — s. Leopoldas Heiningas; vadijos nariai — ps. Jonas Asminas, ps. Alfonsas Velavičius, s.v.v.sl. Ramūnas Savickas, s. v.v.sl. Arvydas Šepetys.

Paskautininkės įžodis

Gabijos tunto vyr. sl. sk. Irena Sventickaitė LSS Seserijos pakelta į paskautininkes. Vasario 16 sueigos metu davė įžodį. Irena yra ėjusi jaunesniųjų skaučių draugovės draugininkės pareigas penkerius metus ir dabar vadovauja vyresniųjų skaučių draugovei. Už darbą skautijai yra apdovanota ordinu už nuopelnus. Paskautininkės kaklaryšį užrišo vyr. s. Jūratė Pečiūrienė ir gražiu bei prasmingu žodžiu sesę Ireną pasveikino. Visos gabijietės labai džiaugiasi savo nauja paskautininke.

Adovanojimai

LSS Seserija apdovanojo p. Birutę Leonavičienę ir p. Algį Rudį ordinu už nuopelnus su rėmėjo kaspinu. Birutė Leonavičienė yra nesuskaičiuojamų darbų eile prisidėjusi prie skautų veiklos. Devynerius metus buvo vyriausia šeimininke stovyklose; ne kartą šeimininkavo Kaziuko mugėje, o dabar priklauso židinietėms. Algis Rudis dvejus metus vadovavo skautų tėvų komitetui, savo nuoširdumu palengvindamas vadovų darbą.

Dovana

Dr. Povilas Šepetys parėmė Gabijos ir Baltijos skautų veiklą dosnia auka. Skautiškas ačiū!

Atsisveikiname su sese Vilija

Ps. Vilija Baukytė, ėjusi vyr. skaučių kandidačių būrelio globėjos pareigas, išsikelia nuolatiniam gyvenimui į Čikagą. Ji yra buvusi Gabijos tunto tuntininke ir daugelį metų ėjusi įvairias pareigas. Sesei Vilijai linkime, kad ji Chicagoje taip pat įsijungtų į skautiškąsias eiles, o svarbiausia — nepamirštų mūsų.

l. r.

LB DETROITO APYLINKĖS VALDYBOS PRANEŠIMAS

Pranešame, kad LB Detroito apylinkės metinis susirinkimas yra šaukiamas kovo 23 d., sekmadienį, 12 val. Kultūriniame centre. Darbotvarkėje valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, dalies valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai ir kiti reikalai. LB vadovybių sudarymas ir veikla paremta demokratiniais principais. Valdyba kviečia visus susirinkime dalyvauti, jungtis į valdybos eiles ir prie LB darbų.

Valdyba

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽINIOS

— *Bendruomenininkų pasitarimas*, sušauktas LB Detroito apylinkės valdybos, vasario 28 d. Kultūriniame centre, nuoširdžiai svarstė keletą opių mūsų apylinkę liečiančių klausimų Iš jų: Lietuvių atstovavimas pas amerikiečius — specifiniai Bicentenial komitete, antros apylinkės reikalingumas, santykiai su apylinkėje veikiančiomis organizacijomis ir bendrai Lietuvių Bendruomenės veikla. Pasisakyta už visų Detroito lietuvių atstovavimą — Bicentenial komitete ir kad tai būtų daroma LB vardu. Pasisakyta prieš antros apylinkės steigimą, bet siūlyta, kad į apylinkės valdybą būtų įtraukta daugiau nuo Šv. Antano parapijos rajono — jos parapiečių. Siūlyta LB valdybai ieškoti susitarimo ir santykių išlyginimo su DLOC ir L. Balso radijo klubu

— *LB valdybos posėdis.* Kovo 6 d. LB valdyba savo posėdyje svarstė LB darbuotojų pasitarime iškeltus pasiūlymus ir padarė sekančias išvadas: Valdyba pasisakė prieš vienos ar kitos paarpijos parapiečių indorsavimą į apylinkės valdybą. Motyvuota tuo, kad kiekvienas lietuvis savo lietuviška prigimtimi Yra LB narys ir kiekvienas, nežiūrint, kokiai parapijai bepriklausytų, lygiarteisiai turi teisę kanddidatuoti ir būti renkamas, jei jis gyvena apylinkės ribose.

Dėl atstovavimo Bicentenial komitete nutarta kreiptis į inž. Jurgį Mikailą, kad jis sudarytų komitetą, kuris LB Detroito apylinkės vardu atstovautų visiems lietuviams ir organizuotų jubiliejinių metų programas

Dėl santykių su organizacijomis buvo konstatuota, kad LB valdybos niekada nebuvo priešingos prieš organizacijų veiklą, jos ją skatino ir pagal išgales talkino, nes galvota, kad kuo daugiau bus veiklių organizacijų ir kuo daugiau bus prie visokių darbų įtraukta žmonių, tuo naudingiau bus visiems ir tuo pačiu L. B-nei, nes visi esame jos dalis. Pasigesta glaudesnio bendradarbiavimo su DLOC-ru, o pasitaiką nesutarimai, jeigu bus parodyta noras tartis, bus išlyginti, to pat laukiama ir iš L. Balso radijo klubo.

— *Kiti reikalai.* Valdybos pirmininkas Jonas Urbonas pranešė, kad kovo 3 d. įvykusiame Pabaltiečių komiteto posėdyje rotaciniu keliu estai perėmė šiais metais vadovavimą tam komitetui. Birželio trėmimų minėjimas bus birželio 15 d. Kultūriniame centre. Bicentenial komiteto posėdis, kuriame jis atstovauja LB, šaukiamas kovo 13 d. Tą dieną vyks komiteto direktorių tarybos rinkimai, į kuriuos kandidatuoja Rimas Sakis. Pasiskirstyta darbais Gintaro koncerto pravedimui. Sudaryta metinio susirinkimo darbotvarkė ir suvestos apyskaitos. Metų bėgyje surinkta 710 dol. solidarumo mokesčio, 1099 dol. Simo Kudirkos fondui ir arti 15-kos šimtų Vasario 16 proga L. B-nei jos Lietuvos laisvinimo darbams paremti.

Jonas Urbonas

IŠVYKA Į OPEROS SPEKTAKLĮ

Išvyką į Lietuvių operos spektaklį "Meilės eleksyras" balandžio 26 d organizuoja LB valdyba. Vyksime autobusu. Reikalinga 38 asmenys, kad apsimokėtų nuomoti autobusą. Kelionės reikalais kreipkitės į LB seniūnę — Genovaitę Vilkienę (vakarais).

J. U.

KODĖL MINĖSIME VYSKUPĄ VALANČIŲ

Šįmet minėsime vyskupą Motiejų Valančių ne todėl, kad praėjo 100 metų nuo jo mirties, bet todėl, kad Valančius buvo didžiausias tautos švietėjas.

Atrodo, kad jo pavyzdžiu turėtų sekti ir mūsų parapijų klebonai, turėtų lankyti lietuvių šeimas ir skatinti, kad jų vaikai lankytų lietuvių mokyklas. Lietuvis be savos kalbos bus jau pusiau miręs lietuvybei.

Štai dėl ko Detroito lietuvių organizacijos rengia vysk. M. Valančiaus minėjimą gegužės 4. dieną.

A. M.

— *Šilainės vadovė Galina Gobienė* savaitgalį praleis Chicagoje, kur bus svarstomi ateinančios tautinių šokių šventės ruošimo klausimai. G. Gobienė bus sekančios tautinių šokių šventės vyr. vadovė.

ŽURNALISTŲ POPIETĖ

Kovo 2 d., po pamaldų ir kavos, Lietuvių žurnalistų s-gos, Detroito skyr., nariai ir svečiai (jų niekada netrūksta) susirinko Kultūrinio centro mažesnioje salėje į savo popietę, kurios daugelis jau senokai laukė, ypač jaunieji žurnalistai. Popietę pradėjo savo negausiais žodžiais skyriaus pirm. Vladas Selenis pažymėdamas, kad ji skiriama jauniesiems žurnalistams pagerbti, įteikiant jiems centro valdybos, Detroito skyriaus ir Lietuvos šaulių s-gos premijas ir dovanas.

Akt. Karolis Balys linksmo feljetono forma vaizdžiai išaiškino, kaip nereikia rašyti į laikraštį. Dr. Kaz. Karvelis sveikino jaunuosius žurnalistus ir savo netrumpoje kalboje daug pasakė apie šių dienų žurnalistiką, jos supratimą, žurnalisto pareigas ir jų reikšmę. Ragino jaunuosius žurnalistus eiti į amerikiečių spaudą, nuolat kelti Lietuvos ir lietuvių tautos laisvės reikalą. Šiuo metu laisvė — nuolatinė spaudos, radijo ir televizijos tema. Reikia rašyti daug apie laisvę, kad dažnai primintume Lietuvos rusišką vergiją ir lietuvių tautos norą greičiau atstatyti savo nepriklausomą valstybę. Reikia nevengti ir komunizmo. Komentuokite jį spaudoje ir parodykite, kaip rusiškasis komunizmas netinka žmonių gyvenimui formuoti, kaip jo diktatūrinė prievarta laužo žmogų ir tautas paverčia koncentracijos stovyklos gyventojais — belaisviais. Ypač pabrėžtina prievarta, kurios nenori nei tauta, nei visuomenė, nei pavienis asmuo. Riekia nepamiršti ir tarptautinės spaudos. "Continent" žurnalas pasklis po pasaulį ir bandys griauti komunizmo mitą. Eikime į talką.

Jauniesiems žurnalistams įteikė Centro valdybos ir Detroito skyriaus vald. pinigines premijas Detroito Skyr. pirm. Vladas Selenis. Pirmąsias premijas gavo Robertas Selenis (iš eilės trečią kartą) ir Viktoras Nakas (antrą kartą). Trečią premiją laimėjo Vida Skiotytė, Aida Smalinskaitė ir Irena Sventickaitė. Ketvirtą premiją gavo Linas Mikulionis. Pinigines premijas Detroito skyr. valdyba davė tokio pat "dydžio" kaip ir Centro valdyba, todėl jos pasidarė dvigubos: pirmosios po 100 dol., trečiosios po 50 dol. ir ketvirtoji — 40 dol. (Centro vald. 15 dol. ir Detroito skyr. 25 dol.). Centro valdyba dar davė visiems prem. laimėtojamas po naujai išleistą knygą "Žurnalistiką" ir po "Žurnalisto" komplektą.

Lietuvos šaulių s-gos pirm. Vincas Tamošiūnas pasveikino jaunuosius žurnalistus ir įteikė visiems premijų laimėtojams po didelę knygą — Vladas Putvinskis — Pūtvis. Jis taip pat papasakojo iš savo vaikystės vieną juokingą nuotykį, kurį, lankydamas gimnaziją, užrašęs ir įdėjęs į mokinių laikraštuką. Tai buvęs pirmasis žingsnis į žurnalistiką ir nesėkmingas.

Skyriaus valdyba įteikė piniginę dovaną ir žurnalistui Kaz. Sragauskui už foto nuotraukas, be kurių Detroito lietuvių gyvenimas nebūtų pakankamai vaizdingas ir "įamžintas". Liet. šaulių s-gos pirm. V. Tamošiūnas padovanojo jam iš Lietuvos parvežtą medinę pypkę —peleninę.

Meninę dalį, literatūros kūrinio meninę interpretaciją, puikiai atliko aktorius Karolis Balys. Jis nepasakojo ir nepaskaitė, bet labai gerai suvaidino du dviejų asmenų pokalbius iš karaliaus Mindaugo vainikavimo šventės Naugarduko pilyje: kunig. Treniotos ir Parnaus pokalbį apie krikščionybę bei kryžiuočius ir kryž. mistro von Štirlando ir vienuolio Sieberto pasikalbėjimą, iš kurio paaiškėjo, kodėl Mindaugą vainikavo karaliumi. Tai iškarpos iš Vyt. Alanto knygos Šventaragio antrojo tomo. Po tos vaidybos Šventaragio autorius padėkojo akt. K. Baliui ir pasakė, kad dabar ta knygos iškarpa pasidarė jam dar aiškensė, nei knygoje pavaizduota. Aktoriaus atmintis esanti nuostabi.

Po tos interpretacijos buvo užkandžiai, kuriuos parūpino Bronė Selenienė su talkininkėm. Tuo pačiu metu vyko dail. Paukštienės padovanoto paveikslo traukimas. Paveikslą laimėjo Erna Garliauskienė su dukra. Buvo pardavinėjamas ir Šventaragio II tomas. Jį nusipirkę gavo autoriaus Vytauto Alanto autografą.

Po sveikinimų, premijų įteikimo, akt. Karolio Balio literatūros kūrinio meninės interpretacijos, kavos ir pokalbių skirstėmės linksmesni ir dvasiniu požiūriu turtingesni.

M. Stonys

Skaučių darbuotojai Gabijos tunto buvusiai tuntininkei Vilijai Baukytei išvykstant iš Detroito, su ja atsisveikina tuntininkė Liuda Rugienienė. Matyti Rita Matvekaitė, Dalia Gilvydienė ir Irena Sventickaitė.

Nuotr. J. Urbono

TRUMPAI

— **Toronto Gintaro ansamblio** koncerto kovo 16 d. Kultūros centre pradžia 3 val. Ruošia LB apylinkės valdyba.

—**Vasario 16-tosios rezoliucijos atgarsiai.** Iš JAV kongreso knygų matyti, kad Vasario 16-tosios proga vasario 18 d. senate pareiškimą padarė senatorius Robert P. Griffin, vasario 25 d. tokius pat pareiškimus padarė kongrese kongreso nariai Philip E. Ruppe ir William S. Broomfield. Į rezoliuciją atsiliepė kongreso narys William D. Ford, pažymėdamas, kad jis seniai seka lietuvių kovą ir jis užtikrina savo paramą rezoliucijoje keliamais klausimais. Kongreso narys William M. Brodhead rašo, kad jis sutinka su lietuvių priimta rezoliucija ir remia visas priemones, kad Lietuva ir jos gyventojai sulauktų teisingo sprendimo.

— **Sėkmingai pradėti pirmosios pagalbos** kursai. Kovo 6 d. Kultūros centre prasidėjo Švyturio jūrų šaulių kuopos ruošiami pirmos pagalbos kursai ir pirmos dienos paskaitoje dalyvavo virš 30 kursantų. Kursus atidarė kuopos pirmininkas Alfa Šukis, ir tą dieną paskaitą skaitė kursų vadovas dr. Vytautas Majauskas. Kovo 13 d. kursų lektorium bus dr. Otonas Vaitas.

— **Daiva Rugieniūtė, Kristina ir Regina Butkūnaitės** kalbėjo kovo 7 d. per Lietuvišku melodijų radijo valandėlę, kviesdamos visuomenę dalyvauti Kaziuko mugėje, kuri įvyko kovo 9 d. K. Centre.

— **Vincas Banionis, buvęs žymus futbolo žaidėjas ir dabar gyvenantis netoli Detroito Southfielde, neseniai su kitais dviem buvo įrašytas į Michigano valstijos sporto garbės sąrašą — Sports man's Hall of Fame. Iki šiol tame sąraše įtraukti tik 87 asmenys, juos kasmet parenka sporto laikraščių redaktoriai ir radijo sporto žinių komentatoriai. V. Banionio pagerbimas įvyks geguž**

(Nukelta į 7 pusl.)

Toronto Lietuvių jaunimo ansamblio Gintaro dalis šokėjų.

DETROITO LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ CENTRO V-BOS SURENGTAME LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ASTATYMO 57 METŲ MINĖJIME, KURIS ĮVYKO 1975 METAIS VASARIO 16 D. KULTŪRINIAME CENTRE, 25335 WEST 9 MILE RD., SOUTHFIELD, MI., LIETUVOS ATSTATYMO REIKALAMS SURINKTA AUKŲ $3437.00

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS

Po 50 dol. aukojo: J. M. Jonynai, B. Norkūnas, P. Pagojus, Dr. P. V. Šepečiai.

Po 30 dol. aukojo: A. Dagilis, L. D. Petroniai.

Po 25 dol. aukojo: V. G. Ankai, G. Balanda, S. Bartkus, P. Dalinis, Darius-Girėno Klubas, Detroito At-kai, A. M. Klimkaičiai, Liet. Susiv. 200 kuopa, A. Martišius, Dr. V. M. Mileriai, S. Miltakienė, L. J. Pečiūros, A. Stankiūtė, St. S. Šimoliūnai, R. A. Valatkai, B. A. Sutkauskai.

Po 24 dol aukojo: M. N. Šnapščiai.

Po 21 dol. aukojo: A. V. Šiurkai.

Po 20.00 dol. aukojo:

A. B. Barauskai - Pakalniškiai, J. O. Briedžiai, B. Burba, J. R. Bryce-Kriaučiūnaitė, J. D. Gilvydžiai, R. M. Gilvydžiai, L. Grunovas, L. E. Kutkai, Vyt. Musteikis, Z. Pajaujis, P. R. Padolskiai, R. P., Sakis-Sukauskai, Dr. H. A. Soliai, B. A. Zakarkai, A. Alantas, P. Balandienė, J. C. Balsiai, J. Baužienė, F. Blauzdys, B. O. Brizgiai, Dr. R. A. Čerškai, J. J. Černiauskai, S. E. Garliauskai, V. Kundrotienė, J. M. Kriščiūnai, S.L.A. 352 kuopa, A. Lukas, A. Lelis, S. M. Lungiai, A. A. Pašukoniai A. A. Petrauskai, J. Petrauskas, E. A. Rašytiniai, Vl. Staškus, S. V. Urbonai, P. J. Zarankai, V. Žebertavičius. A. Norus aukojo 16 dol.

Po 15 dol. aukojo:

A. L. Tautinės S-gos Detroito Sk., V. Alantas, L. M. Bajorūnai, J. Gaižutis, J. G., E. P. Kaustekliai, Kun. V. Kriščiunevičius, J. M. Kurai, P. E. Marčiukaičiai, J. R. Mikailai, J. J. Mikulioniai, J. Nesavas, A. V. Patalauskai, R. K. Ražauskai, A.. Rakauskas, J. Rimkūnas, B. Rūkštelė, St. Butkaus šaulių kuopa , E. Tamašauskas. S. Puzėnas tukojo 11 dol.

Po 10 dol. aukojo:

V. E. Alkevičiai, A. J. Acai, J. G. Asminai, A. M. Ambrose, A. L. R. K. Moterų S-gos 54 kuopa, A. L. R. K. Susiv. 265 kuopa, A.L.R.K. Federacijos 4 Sk., J. E. Baubliai, J. Bylaitienė, P. A. Bukšniai, M. E. Baukiai, J. E. Braziūnai, O. J. Bartkai, B. Berzanskis, E. Bulotienė, M. Balanda, P. K. Burniai, A. Butkūnas, P. L. Blynai, P. Banionis Sr., M. Bačkaitienė, T. K. Bagdonai, V. E. Čižauskai, P. B. Čečkai, T. B. Čiunkai, K. K. Daugvydai, S. Dryžienė, A. S. Grigaičiai, A. Gumbrys, J. Dunčia, Dr. K. E. Karveliai, K. Kriščiunevičienė, S. I. Kauneliai, S. Kaunelis, V. E. Kutkai, A. E. Kaspučiai, T. J. Kavaliauskai, J. M. Kinčiai, N. Išganaitienė, A. Jankauskaitė. S. J. Janulevičiai, A. E. Jodinskai, E. V. Jovaišos, O. Jomantienė, A. E. Juškai, P. E. Heiningai, J. R. Hillenbrand, J. Karčiauskas, K. Kizlauskas, J. Karpus, A. E. Kvedarai, L.D.K. Birutės D-ja, J. Lesčinskas, A. V. Leliai, Liet. Vyčių 79 kuopa, A. Matutis, J. Mika, J. Murinas, O. Mažeikienė, J. Mikailai, E. Milkauskas, B. K. Mykolaičiai, J. A. Matekūnai, A. E. Misiūnai, J. Maršalkovičius, J. Mikalavičius, K. D. Navasaičiai, F. Olšauskaitė, J. Preibys, J. O. Pleskai, A. Pesys, V. Pacaitis, J. Peleckis, P. J. Putriai, J. M. Poderiai, P. M. Polteraičiai, V. R. Polteraičiai,, P. Pacevičius, J. S. Ratnikai, V. Rinkevičius, A. Rimkus, J. E. Radai, O. Ramanauskienė, V. S. Ruseckai, O. Č. Šadeikos, L. Selenis, P. Stanionis, Kun. K. Simaitis, K. G. Špakauskai, K. Stašaitis, M. J. Sajauskai, V. V. Šarkai,, V. Slikas, J. M. Sepečiai, V.Slušnys, V. Tamošiūnas, V. M. Tylai, Z. V. Urbanavičiai, A. V. Usteikai, J. M. Vaitiekūnai, A. A. Vaitiekaičiai, O. A. Valiai, A. S. Vainoniai, N. W. Ward, T. Vaitiekūnaitė, A. A. Žiedai, P. M. Žilinskai, A. Zaparackas, R. A. Tamulioniai.

Po 7 dol. aukojo: A. T. Merkevičiai, A. Pesys.

Po 6 dol. aukojo: J. Ditkus, A. J. Griniai, V.Skrebutėnas.

Po 5 dol. aukojo:

A. Astašaitis, J. Augaitis, S. Blaškevičius, E. A. Butovičiai, M. Balčiūnas, A. Bankaitis, K. S. Baliai, J. P. Bliūdžiai, L. Balkus., P. Becker, S. V. Černiauskai, K. Čiuželis, A. Dainius, S. Dovtartas, H. A. Dūdai, K. J. Griciai, E. Gerulaitienė, R. Garliauskaitė, K. S. Gogeliai, J. Grušnienė, S. M. Erlingiai, J. D. Jurgučiai, E. K. Jokšai, V. Jomantas, A. V. Janušiai, R. Jančiauskas, M. K. Jankauskai, J. M. Kiziai, K. K., R. Kurmauskienė, K. B. Kulikauskai, V. V. Kriaučiūnai, V. Kartanas, A. Kuzma, J. Kilikevičius, L. S. Kalvėnai, S. Karalienė, E. Kudzmaitė, E. Kilikevičienė, V. Kavaliukas, A. V. Lingiai, A. V. Liorentai, L. U. Leleikiai, D. Marcišauskienė, V. Mickevičius, F. Motuzas, K. E. Mykolaičiai, A. Milmantienė, P. Mikštis, A. Miciūnas, A. E. Musteikiai, C. Nugent, A. Nasutavičius, B. V. Neveraukai, Alf. Nakas, Alg. Nakas, S. R. Pikūnai, A. Iz. Pusdešriai, O. Pusdešrienė, M. A. Petrauskai, J. Panavas, E. Paurazienė, V. Pauža, V. Perminas, J. O. Ribinskai, A. V. Rackai, P. J. Rūkštelė, J. Rutkauskienė, V. Rugienius, J. A. Rugieniai, K. Saudargas, K. Sragauskas, Z. S. Sukauskai, V. B. Seleniai, J. Staugas, A. E. Sventickai, A A. Stauskai, A. E. Stembersky, V Stepulionis,, J. Stašys, A. M. Stoniai, M. Salasevičius, E. Z. Skiočiai, O. Sostakienė, J. Švoba, J. Šidagis, P. Sprindys, Z. Styga, A. Tumosa, N. J. Udriai, A. Vaitėnas, A. Vaitiekus, V. B. Veselkai, V. K. S-ga Detroito Sk., G. Vilkas, B. O. Walls, B. Valiukėnas, V. Veneckienė, K. Veikutis, G. Viskantienė, V. E. Zubrickai, A. S. Zaparackai.

Po 3 dol. aukojo: J. Jasiūnas, J. M. Sventickai, D. J. Šostakai, S. D. Žebraičiai.

Po 2 dol. aukojo: O. M. Abariai, J. J.Belickai,J. Daukaitė, E. Smagarauskienė.

Po 1 dol. aukojo: A. Ambrazienė, A. Bražėnas, J.Bilickas, D. Dulaitis, V. Juzėnas, Dr. K. Kvietys, S. Lišauskas, S. Hotra, Č.Staniulis, S. S. Smalinskai, L. Žebraitis, M. Vale.

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams ir aukų rinkėjams: V. Baukytei, E. Bulotienei, K. Griciui, A. Juškai, P. Heiningienei, S. Kaunelienei, V. Musteikiui, E. Paurazienei, P. Polteraičiui, R. K. Ražauskams, Č. Šadeikai, A. Sukauskui, V. Staškui, R. Veselkaitei, V. Veselkai, G. Vilkienei, D. Žebertavičienei.

DLOC Valdyba

DETROIT, MICH.

PETRAS PUTRIUS

Dažo — Dekoravimas — Taiso Kambarius Verandas Garažus Įdeda "Plaster Board". Visų rūšių grindų ir sienų plytelės.

18502 Maplewood,
Livonia, Mich. 48152
Tel. 478-6779

ARBET FURNITURE

2442 West 47th St., Chicago, Ill. — FR 6-1100

PILNAS APSTATYMAS BALDAIS

Visų plačiai reklamuojamų firmų

BALDAI — APPLIANCES — KILIMAI — STEREO — SPALVOTA TV

Krautuvė atdara:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 val. ryto iki 9:30 val. vakaro. Antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais nuo 9:00 val. ryto iki 6:00 val. vakaro.

AUGUSTAS BELAUSKAS, Vedėjas

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252

RADIJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

RŪKYMAS KENKIA SVEIKATAI

DR. JUOZAS KRIAUČIŪNAS

Nėra jokių žinių, kas ir kada pirmasis pradėjo rūkyti. Žinoma tik, kad jau 1000 metų prieš Kristų Persijoj ir Egipte buvo rūkoma. Rūkalai buvo ne tabakas, bet tam tikri kanapių lapų mišiniai, dažnai sumaišyti su opiumu. Panašūs mišiniai ir dabar gaminami Artimuosiuose Rytuose ir rūkomi. Tas mišinys dabar vadinamas hašišu.

Dabartiniu metu, kai kalbama apie rūkymą, tai beveik išimtinai galvojama apie tabako rūkymą. Bet žmonės kartais rūkydavo ir dabar dar rūko įvairių augalų lapus. Kartais tai daroma dėl juoko, kartais iš įpratimo, kai tabako neturi, kartais numarinti alkiui. Tabake yra kotenino, kuris mažina alkį. Kartais rūkoma kaip vaistai. Juk ir dabar dar kai kuriose vaistinėse galima gauti tam tikrų cigarečių nuo astmos. Tiesa, pastaraisiais metais didėja ir kitokių medžiagų, ypač kanapių lapų (marijuanos) rūkymas šio krašto jaunimo tarpe.

Tabakas buvo rūkomas, čiulpiamas ir uostomas Amerikos indėnų. Kolumbui atradus Ameriką, jo jūreiviai išmoko vartoti tabaką ir, grįžę Ispanijon, pademonstravo savo mokslą. Iš jų pasimokė kiti, ir rūkymas palengva paplito Europoje, o su europiečiais išeiviais Amerikoje ir visame pasaulyje.

Tabakas skiriasi nuo kitų augalų tuo, kad turi dvi skirtingas medžiagas, kurių nerandama kituose augaluose. Viena tų medžiagų yra įvairūs nikotino junginiai. Nikotinas, patekęs organizman, veikia kai kuriuos organizmo audinius ir keičia kai kurias organizmo funkcijas. Tabakas ir rūkomas dėl nikotino veikimo. Kita medžiagų rūšis tabake yra bent septyni junginiai, turintieji izoprencidus su sudedama dalimi izoprenu. Tie rūkant pasikeičia į medžiagas, sukeliančias vėžį.

Keturi kenkimo būdai

Visi esame girdėję apie rūkymo kenksmingumą, bet daugumas turime tik labai paviršutinį supratimą apie žalą organizmui ir kaip ta žala įvyksta. Šio straipsnelio tikslas yra nurody, ti, kaip, kuriuo būdu, dėl ko tas įvyksta. Tabako rūkymas organizmui kenkia net keturiais būdais: 1. Kraujo deguoninimosi plaučiuose sutrukdymu; 2. Nikotino veikimo į organizmą ir ypač kraujagysles; 3. Vėžio sukėlimu ir 4. Pakenkimu organų, kurie rūkant turi sąlytį su dūmais ir juose esančiomis medžiagomis.

Pirma. Rūkant tabakas ar kitos rūkomos medžiagos dega ir virsta dūmais. Tiesa, degimas vyksta pamažu, be liepsnos, tai duoda daugiau dūmų. Dūmai per burną ir gerklę įtraukiami į plaučius, kur per smulkių bronchiolių gleivinę patenka į kraują tuo pačiu būdu, kaip ir įkvėptas deguonis. Įkvėptuose dūmuose tarp kitų kenksmingų medžiagų yra aukštas procentas smalkių, nes degimas vyksta be liepsnos. Smalkės CO (anglies viendeginis) ir kai kurios kitos dūmų medžiagos jungiasi su kraujo hemoglobinu ir sudaro karboksihemoglobiną, kuris yra atsparus junginys ir ilgai lieka kraujuje. Deguonis O lengvai atsiskiria nuo hemoglobino. Tuo būdu kraujo hemoglobino dalis, virtusi karboksihemoglobinu, negali pernešti deguonies ir kūno audiniai ir dalys gauna mažiau deguonies, o kai kurios pradeda ir trokšti. Audiniai ir organai, ypač daug deguonies reikalauja, yra širdis ir smegenys. Troškimas lengvai pastebimas širdies ligas turinčiuose asmenyse.

Rūkalų dūmų kenksmingumui įrodyti dr. W. Aronow, Long Beach Veteranų ligoninės Kalifornijoje gydytojas, darė daug ir įvairių tyrimų. Pirmiausia, grupei sveikų žmonių ir kitai grupei širdies ligą turinčių žmonių jis davė kelis rytus rūkyti tam tikrą rūkalų kiekį. Po rūkymo jie visi darė tam tikrą mankštą ir paaiškėjo, kad širdies anginą turintieji greit pradėdavo jausti artėjančios anginos priepuolį ir turėdavo ilsėtis, tuo tarpu sveikieji dar galėdavo toliau mankštintis. Jiems visiems buvo duotos rūkyti salotų lapų cigaretės. Žinoma, ir sveikųjų kraujuje pasigamindavo karboksihemoglobino, bet jų širdis ir organizmo rezervinės apsaugos jėgos pajėgdavo tą kompensuoti.

Kiti bandymai buvo daryti tik su širdies ligas turinčiais žmonėmis. Po salotų lapų rūkymo rytais jie galėjo tam tikrą mankštą daryti apie 83,5 sekundės, kol pradėdavo jausti anginos skausmus, o nerūkę galėjo tą daryti 109,9 sekundes. Taigi didelis skirtumas tarp nerūkiusių ir rūkorių pajėgumo nerūkiusių naudai.

Nuodas — nikotinas

Antras kenkimo būdas — nikotinas. Nikotinas yra nuodas. Jo du lašai ant šuns liežuvio užmuša šunį. Tik vienas vienintelis augalas — tabakas turi nikotiną. Nikotinas, patekęs į organizmą nemažais kiekiais, veikia įvairius organizmo audinius ir sistemas įvairiai. Tabakas ir rūkomas dėl nikotino. Pirmiausia jis jaudina centrinę, o taip pat simpatinę ir parasimpatinę nervų sistemas, vėliau gi ramina ir paraližuoja. Pradžioje jis greitina širdies veikimą, pakelia kraujo spaudimą. Vėliau, ypač truputį didesniu kiekiu, veikia į raumenis ir tie pradeda trukčioti ir net gali sukelti konvulsijas. Didesnės dozės, patekusios organizman, iššaukia smegenų paralyžių ir stabdo kvėpavimą ir nuo to žmogus gali mirti.

Žinotinas nikotino veikimas į kraujagysles. Visų, ypač smulkių kraujagyslių, kaip arterijų, sienelės susitraukia ir nepraleidžia pakankamai kraujo. O jei tas vis pasikartoja, tai mūsų arterijų sienelės pasikeičia ir lieka visam laikui susiaurėjusios ar net visai užsikemša. Net ir didžiųjų kraujagyslių sienelės pasikeičia ir sukietėja. Tą mes vadiname arteriosklerioze — nikotinas ją pagreitina. Tas ypač pastebima širdies arterijose, vadinamose vainikinėse (koronarinėse) arterijose, ir tas pagreitina širdies atakas. O kai tas procesas įvyksta smegenų arterijose, tai pasidaro smegenų sklerozė: mažėja atmintis, mažėja teisingų sprendimų greitis ir tikslumas, mažėja regėjimas ir klausa ir kita. Kartais nikotinas būna galūnių gangrenoms priežastis. Tiesa, žmonių organizmas nevienodai reaguoja į šį nuodą. Vieniems reikia didesnių kiekių organizmui pakenkti, kitiems labai mažų. Bet nikotinas yra vistiek nuodas.

Trečia, vėžį sukeliančios medžiagos. Tabaką rūkant gaminasi vėžį sukeliančios medžiagos iš jame esančių izoprenoidų. Tai įvairūs karbonai — anglies ir vandenilio junginiai — ir heterociklinės medžiagos — anglies junginiai su kai kuriomis kitomis medžiagomis. Iš jų ypač pažymėtini: benzopirenas, dibenzopirenas, dibenzoantracinas, benzoantracinas, dibenzoakridinas ir dibenzokarbozolis. Tie junginiai su dūmais ir tabako smalomis pasiekia gleivines — smalose — lūpų ir liežuvio gleivines, o dūmuose įsimaišę — plaučius. Jie erzina gleivines, o nuolatinis erzinimas gali iššaukti vėžį. Lūpų ir burnos vėžys dažniau nuo pypkės rūkymo, nes cibukas daugiau apsidengia smalomis. Plaučių vėžys daugiau nuo cigarečių.

Be minėtų medžiagų, tabako smalose ir dūmuose yra ir švino, o taip pat ir arseno. Šis pastarasis iš vabzdžių naikintojų. Švinas, patekęs į plaučių audinius, pamažu keičiasi duodamas beta spinduliavimą, šiek tiek panašiai, kaip ir kitos radiaciją turinčios medžiagos, o tas gali sukelti vėžį. Kai žmonės pradėjo daugiau rūkyti, tai ir plaučių vėžys rūkančiuose žymiai padidėjo.

Ketvirta. Kitoks tabako ir rūkymo kenksmingumas. Dūmai ir smalos jaudina gerklių gleivinę ir daugelis rūkorių turi chroninį gerklės uždegimą ir kartais nosies katarą. Taip pat patenka jų ir į skilvį. Ten smalos jaudina gleivinę ir tos gamina daugiau rūgščių, kas gali būti skilvio žaizdos išsivystymo priežastis. Plaučiuose toks nuolatinis gleivinių erzinimas būna priežastis chroninių bronchitų, kas sukelia kosulį, vadinamą "rūkorių kosuliu". Dažnai apsunkina kvėpavimą ir padeda išsivystyti emfizemai. Tabako dūmų ir smalų medžiagos kenkia ir kai kuriems kitiems organams, bet ne taip žymiai, tai jų čia ir neminėsiu.

Iš anksčiau pasakyto kiekvienam turi būti aišku tabako ir rūkymo kenksmingumas sveikatai ir dažnai pagreitinta ir skausminga mirtis. Tiesa, rūkantiems sunku nustoti rūkyti, nes nutraukti rūkymo paprotį reikia pasiryžimo ir daug valios. Bet tikrai pasiryžusiems pavyksta tai padaryti.

Priedui dar reikia paminėti ekonominį reikalą. Cigarečių pakelis kainuoja 40 ar 50 centų. Vidutinis rūkorius surūko 25 — 30 cigarečių, o metams gal 220 ar daugiau dolerių. Priedui dar 15 - 25 dolerius degtukams ar žiebtuvėliui. 250 dolerių jau yra pinigų suma, už kurią galima daug gero padaryti. Ir dar visokios galimybės sveikesniam gyventi nerūkant.

Vaizdelis iš Kr. Donelaičio 15 m. sukaktuvių programos kovo 8 d. Jaunimo centro didž. salėje Chicagoje. Nuotr. V. Noreikos

MŪSŲ KOLONIJOSE

Waterbury, Conn.

DAILININKO JUOZO SODAIČIO TAPYBOS PARODA

Ne dažnai užklysta dailininkai su savo darbais į šį žinomą Naujojoj Anglijoj lietuvybės centrą, todėl įvykis laikomas vertu dėmesio, kai tokia šventė pasitaiko.

Kovo 22 ir 23 d. Waterburio Šv. Juozapo parapijos salėje, dail. Juozas Sodaitis ruošia savo tapybos darbų parodą. Parodą globoja LB apylinkė. Parodoje bus išstatyta per 50 paveikslų. Tapybos vaizdai ir naturmortai, tapybinės grafikos darbai, kolažai ir kt.

Juozas Sodaitis nuo 1960-tų metų dalyvauja grupinėse parodose ir už savo darbus yra laimėjęs įvairių atžymėjimų.

Su dideliu pasisekimu praėjo jo paroda praeitais metais spalio 5 ir 6 dienomis New Yorke Kultūros židinyje.

Lietuvių Bendruomenės Waterburio apyl. maloniai kviečia Waterburio ir apylinkės lietuvius su jų draugais amerikiečiais, šią parodą aplankyti.

K.U.

PARENGIMAS LIETUVIŠKAI RADIJO VALANDĖLEI PAREMTI

Lietuvių Moterų klubas Waterburyje ruošia Antaninos ir Motiejaus Colney (Aukštikalnių) paminėjimą kovo 15 d. 5 v. v. Šv. Juozapo parapijos bažnyčioje už a. a. A. M. Colnių sielas bus atnašaujamos šv. Mišios. Po Mišių 6 val. vakaro Vyčių klube 85 Green St. bus minėjimas ir tai progai prisiminimų žodį tars Martynas Kleinaitis. Po to seks vaišės.

Prie įėjimo bus renkamos aukos dabartinės lietuviškos radijo valandėlės palaikymui. Valandėlę veda J. Adomaitis. Maloniai kviečiami visi lietuviai į pamaldas ir minėjimą atsilankyti.

Be plačios giliai įsišaknijusios visuomeninės veiklos a. a. Colney įsteigė lietuvišką radijo valandėlę ir jai vadovavo iki mirties, įsteigė ir vadovavo klubui tremtinių šalpai Vokietijoje. Sudarė galimybių keliolikai tremtinių šeimų atvykti Amerikon. Tai buvo tarytum lietuviški ąžuolai suleidę giliai šaknis į lietuviško darbo dirvonus. Garbė jiems ir Lietuvai, turėjusiai tokias dukras ir sūnus.

K. Bagdonas

KERNERIUI PLAUČIŲ VĖŽYS

Operacija atskleidė, kad buvęs Illinois gubernatorius O. Kerneris tikrai turėjo plaučių vėžį. Po operacijos ligonis jaučiasi gerai ir po poros savaičių būsiąs paleistas į namus. Kerneris turi 66 m. amžiaus.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis.. Gi skelbimų kainos visiems prieinamos.

AR REIKIA VIZITINIŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja, bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" spaustuvę ir savo panašiais reikalais. Būsite patenkinti kiekvieną kartą.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELANEOUS

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 So. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
V. Valantinas

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Gerų prekių didelis pasirinkimas. Automobiliai, šaldytuvai, televizijos, dolerių certifikatai, maistas, akordeonai
2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629.
TELEF. — WA 5-2787.

NAMŲ REMONTAS
PRIETNAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.
Zigmas, tel. 651-9525 ar 778-0838

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos
Radijai
Stereo ir oro vėsintuvai
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
TEL. — WA 5-8063

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus rinų rūšių namo apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Darbo greit ir pigingai ir garantuotai
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave
Chicago, Ill 60609
Tel. VI 7-8447

NAMŲ APŠILDYMAS
Taisau senus ir įdedu naujus pečius. Pigiai išvalau, taipgi alyvinius perdirbu dėl dujų. Įdedu vandens šildytuvus. Kreipkis —
A. BANYS — 447-8806

"LIETUVOS ATSIMINIMAI"
Radijo Valanda jau 30 metų transliuja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams. Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. p. p., iš WEVD Stoties New Yorke (1330 kil. AM ir 92.3 meg. FM).
Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas
1467 Force Dr.
Mountainside N. J. 07092
Tel. 232-5565 (code 201)
Kviečiame taip pat klausytis Lietuviškų Kultūrinių Valandų anglų kalba, iš Seton Hall Universiteto radijo stoties. (New Jersey WSOU) (89.5 meg. FM) Pirmad. 7:30-8:30 val. vak. (Vadovauja prof. J. Stukas)

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
823 WEST 34th PLACE
Tel. — FRontier 6-1882

Remkite tuos biznierius, kurie skelbiasi dienr. "Drauge".

REAL ESTATE

MARQUETTE PARK
2-flat brick. 2 car garage. Finished bsmt. Lithuanian clean. $34,900.
Call Mike.
WESTERN REALTY
881-8200

LAIKAS GERĖJA

4 butų didelis mūras. Neša 15% nuo investuoto kapitalo. Platus lotas. Atskiri gazo šildymai. Brighton Pke. $30,000.
Didelis 5 kamb. 2-jų aukštų. 20 metų mūras. 1½ vonios. Sausas pusinis beismentas. Blokas į pietus nuo Marquette pko. ir Kedzie. $22,950.
10 butų mūr. 2 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Alumin. langai. 60 p. lotas. Arti mūsų. $77,000.
Arti prie parko. Apie 12 metų 2-jų butų po 5½ kamb. mūras. Mūro garažas. Atskiri šildymai. $44,000.
2 butų mūras. 2 auto garažas. Atskiri nauji gazu šildymai. Karpetai. alumin. langai. Arti ofiso. $28,500.
Šviesus, didingas 16 metų 3-jų butų mūras. Atskiri šildymai. alumin. langai, apie 40 p. lotas, mūro garažas. Marquette Pke. $46,000.
Pajamų gražus bungalow Marquette Pke. 2 butai — 6 ir 3 kamb. Gazu šildymas. 50 p. lotas. Garažas $21,800.
VALDIS REAL ESTATE
7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7200

4 butų mūr. netoli Kedzie ir 72-os. Geras investavimas.
Puiki rezidencija. 3 mieg., įruoštas rūsys. 82 ir Kedzie.
2 aukštų mūr. apynaujis, Gražioje vietoje Marquette Pke.
Labai gražus 2 miegamų mūr. prie 64-os ir Kedzie.
2 butų mūrinis ir garažas. Brighton Pke.
Notariatas — Draudimai
Income Tax
ŠIMAITIS REAL ESTATE
2951 W. 63rd St., 436-7878

Marquette Pko. apylinkėj parduomas 6 kamb. "ranch" namas. Pilnas rūsys, įrengtas "den" su olandiškom durim. Aptvertas kiemas. Garažas. Skambinkit po 4 val. — 925-2682

Arti Midway Airport parduodamas gražus mūr. namas. 5 kamb. apačioj ir 4 kamb. viršuj. Centr. oro vėsinimas 1-me aukšte. Garažas.
PO 7-5033

M. A. ŠIMKUS
REAL ESTATE. NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitoki blankai.

BUD'S REALTY
NAMŲ PIRKIMAS BEI PARDAVIMAS
Butų Nuomavimas
BALYS BUDRAITIS
4369 So. Archer Avenue
Telef. — 254 5551

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave. 778-2233

Platinkite "Draugą".

HELP WANTED MOTERYS

LIVE-IN HOUSEKEEPER
for Dr. family in Glenview. Own room, 3 teenage children & working mother. Good salary & home for right person. References. Some English necessary.
PHONE 824-5649
after 5 P.M. & weekends

Wanted woman for light housekeeping and prepare main meal at noon for one person. Vicinity 92 St. andd Kedzie Ave. 5 day wk., 4 to 5 hrs. Call after 6:30 p. m. 779-7020

Reikalinga moteris prižiūrėti mokyklinio amžiaus vaikus. Skambint tel. 735-0576

HELP WANTED — VYRAI

WANTED MAN OVER 45 to take complete charge of Loop Bldg. Must have some knowledge in carpentry, electrical work & general maintenance. Inquire
OLESKER ENTERPRISE
939-2349

PROGOS — OPPORTUNITIES

MOTEL
By owner Chicago unique 18 unit. A chance of lifetime opportunity. Established 16 years. High volume. Prime land and room to expand. Airport location, intersate 1-55 exits. Personal contact. Also beautiful home on prime corner lot included. Qualified people may contact me:
7050 W. Archer Ave.
Chicago, Illinois
(312) 585-7654

DĖMESIO!

Maža lietuviška dovana

Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavuke. Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas, gražias vėliavukes, kad Lietuvos vėliava plevėsuotų Jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja po $1.50, (reikia pridėti 8 centus mokesčių ir 25 centus už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite "DRAUGAS", 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

Radijo Programa

★

Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujojoj Anglijoj iš stoties WLYN 1360 banga veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Šią programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į: Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Telefonas AN 8-6489. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas.

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai?
Bent vienu atžvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent ugdydami lietuvišką knygą.
Už $5.00 ar daugiau paimdami lietuviškų knygų per metus, mes galime per Lietuviškos Knygos Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinktinai visus Klubo leidinius trečdaliu pigiau.

Rašykite tuojau:
Lietuviškos Knygos Klubui
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

pridėdami $5.00 įstojamo mokesčio. Jokių kitų mokesčių nereikės, išskyrus už pasirinktas knygas su trečdaliu nuolaidos.
Klubas siunčia savo nariams informacijas apie išleidžiamas knygas.

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Marijonų Bendradarbių 48-as Seimas

1975 m. Kovo 16 d.– Kančios sekmad. TĖVŲ MARIJONŲ PATALPOSE 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, Ill.

SEIMO PROGRAMA:

11:00 val. — Šv. Mišios, pamokslas ..... 12:00 val. — Pietūs

1:30 val. Seimo posėdis, su kuriuo ir baigsis šis 48-tas Seimas.

SEIMO ŠŪKIS — "RIKIUOKITĖS IR PASISVĘSKITE"

Nuoširdžiai kviečiame visus Marijonų Vienuolijos rėmėjus - bendradarbius, taipgi visus prijaučiančius bei norinčius paremti jų darbus šioje šalyje ir užsienyje, kuoskaitlingiausiai dalyvauti šiame 48-tame SEIME.

MARIJONAI ir T.T. Marijonų Bendradarbių Chicagos apskrities Valdyba

A. A. PRANAS LIAUGAUDAS

Šių metų vasario 5 d. Plainfield, N. J., ligoninėje, vėžio ligos pakirstas, mirė taurus lietuvis Pranas Liaugaudas. Buvo pašarvotas Kotran laidotuvių namuose, Paterson, N. J., kur vasario 7 d. šeima, giminės, draugai bei pažįstami atsisveikino su velioniu. Šv. Kazimiero parapijos klebonas Kun. Viktoras Dabušis sukalbėjo rožinį, atsisveikinomo žodį tarė jo mokslo draugas gen. konsulas Anicetas Simutis ir LB vardu — Patersono apylinkės pirm. Antanas Rugys. Vasario 8 d. po gedulingų pamaldų, Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, velionis buvo nulydėtas į Putnam, Conn., ir palaidotas Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyno kapinėse. Laidojimo apeigas atliko prel. V. Balčiūnas.

A. a. Pranas Liaugaudas

Velionis buvo gimęs Degaičių dvare, Telšių apskr., trijų brolių šeimoje.

Baigęs Telšių Vyskupo Valančiaus gimnaziją, įstojo į karo mokyklą. Atlikęs karinę prievolę, kaip kariūnas - aspirantas, buvo pakeltas jaun. leitenanto laipsniu.

Profesijai įgyti pasirinko veterinarijos mokslus. Po dvejų studijų metu, tėvui mirus, grįžo į savo gimtinę — Degaičių dvarą, kurį perėmė nuosavybėn, atmokėdamas broliams jiems priklausomas dalis. Vedęs Genę Drukteinytę, išaugino ir išmokslino dukterį Vidą ir sūnų inž. Algimantą.

Pavyzdingai sutvarkęs savo dvarą, nesitenkino vien ūkininkavimu, bet bandė laimę prekyboje. Buvo gabus, energingas prekybininkas - pramonininkas. Eksploatavo keleta durpynų, vertėsi auto dalių prekyba — atidarydamas Kaune prekybos kontorą "Auto dalys", savininkai Pranas Liaugaudas ir pulk. Jurgutis.

Taip pat įsteigė "Eksporto - Importo" bendrovę. Deja, karo audra šio gabaus prekybininko planus suardė, velionis su šeima pasitraukė į Vokietiją, o vėliau emigravo į JAV. Įsikūrė Paterson, N. J. ir ilgoką laiką dirbo Phizer Inc., vėžio tyrimų laboratorijose. Praeitų metų pradžioje, sulaukęs 65 metų amžiaus, išėjo į pensiją.

Guodėsi sulaukti tėvynei laisvės dienų, savo auka rėmė Lietuvos laisvinimo darbus, priklausė Patersono LB apylinkei.

Meilė gimtajam kraštui Prano Liaugaudo gyvenime buvo gili ir ne be kančios. Pamėgęs gamtą, ir šiame krašte ieškojo ramios vietelės pastoviam gyvenimui.

Praeitą vasarą įsigijo gražius namus nedideliame Spotwood miestelyje, N. J., kas atitiko jo svajonėms.

Neilgai jam teko džiaugtis sava pastoge ir ramiu, poilsin išėjusiam, gyvenimu.

Giliam liūdesyje paliko mylimą žmoną Genę, dukrelę Vidą, sūnų Algimantą, marčią Danutę, anūkę Kristutę, brolį Mečislovą Lietuvoje, ir kitus gimines bei draugus.

P. V.

Palaidojus buvusį Sibiro kankinį

Pranas Odinas neseniai gavo laišką iš okupuotos Lietuvos. Pranešama, kad buvęs Sibiro tremtinys Liudas Odinas, Prano brolis, buvo neseniai palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Velionis 18 metų išbuvo Sibire. Iškankintas grįžo be sveikatos. Pagyveno dar kiek Lietuvoje ir 1974 m. lapkričio 19 d. buvo paralyžuotas. Buvo nuvežtas į ligoninę, bet gruodžio 5 d. mirė.

Tą Sibiro kankinį pagerbdami, žmonės sunešė 12 gyvų gėlių vainikų. Laidotuvėse grojo vargonai ir dūdų orkestras. Karstas stovėjo ant aukšto katafalio gausių žmonių apsuptas. Apšviestoje bažnyčioje už velionį buvo atnašaujamos šv. Mišios.

Pažymėtina, kad Pranas Odinas sužinojo, jog Sibiro tremtinys jo brolis Liudas okupantų bolševikų buvo panaudotas slaptiems tyrimams. Nuvežė 60 žmonių, paskirstė po tris, uždėjo dujokaukes ir tyrimų vietoje juos paliko 18 valandų atominių spindulių ar nuodingų dujų laukuose. Visiems užpakaly buvo surištos rankos. Vienas kalinys pradėjo draskytis, buvo paliestas tų nuodingų medžiagų, pro burną prasiveržė kraujas ir tuojau mirė. Liudas Odinas taip pat surištomis rankomis laikėsi ramiai ir išliko gyvas.

Liudas Odinas, kurio per kankinimus nukirsti dešinės rankos pirštai

Brolis iš Amerikos siųsdavo Liudui siuntinius į Irkutsko lagerį. Per Raudonąjį kryžių buvo atėjęs laiškas, kuriuo dėkoja už siuntinius, o vėliau, parvažiavęs į okup. Lietuvą, papasakojo, kad siuntinių visai negaudavo, nė savo akimis nematė. Padėkos laiškus rašė priverstas.

Pranas Odinas turėjo galimybės iš Sibiro grįžusiam broliui užduoti kelis klausimus per vyks tančius iš Amerikos turistus. Paklausė, ar jis, gyvendamas Kaune, žino ką apie paslaptingą prof. J. Kazlausko mirtį. Brolis atsakė, kad prof. Kazlauskas žuvo nuo Maskvos budelių rankos, buvo nužudytas.

Brolis Liudą paklausė, ar neatsiras naujų Kalantų. Liudas atsakė, jog meldžiasi, kad to nebūtų, nes rusai ruošiasi išvežti 35,000 lietuvių iš Kauno ir į jų vietą tiek pat atgabenti kolonistų rusų.

Broliui į Chicagą Liudas pranešė, kad net tie komunistai, kurie, kankindami Liudui pirštus nukapojo, dabar pamatė, kokia rusų priespauda. Viskas rusų kontrolėje ir net seniau buvusieji komunistai dabar tai jaučia. Net tie komunistai, kurie Liudą kankino, dabar grįžusiam iš Sibiro padėjo surasti butą.

J. Daugl.

DETROITO ŽINIOS

(Atkelta iš 5 pusl.)

žės 15 d. Cobo Hall patalpose. Savo laiku jis žaidė už Chicagos Cardinals, o vėliau už Detroito liūtus — Lions.

— **Laikraštis Michigan Catholic** paskelbė kun. K. Pugevičiaus straipsnį apie tikinčiųjų padėtį okupuotoje Lietuvoje.

—**Kultūros klubo** metinis susirinkimas įvyks kovo 16 d. 11:30 val. Šv. Antano parapijos patalpose. Bus renkama nauja klubo vadovybė. Po susirinkimo kavutė.

— **Inžinierių** suvažiavime Andrius Butkūnas buvo vienos sekcijos pirmininko pavaduotojas ir vienas iš autorių vienos paskaitos. Inž. Butkūnas dirba Fordo automobilių kompanijoje.

— **Akt. Karolis Balys** gavo liūdną žinią iš pavergtos tėvynės, jog kovo 1 d. Skapiškio valsčiuje, Rokiškio apskr. mirė jo motina Ona Balienė 92 metų amžiaus. Jos liūdi sūnus Karolis, marti Stefanija ir vaikaitis Kęstutis Baliai, Lietuvoje liko šešios seserys.

—**A. a. Kazimieras A. Jakavičius** mirė kovo 3 d. sulaukęs 86 metų amžiaus. Jis buvo brolis L. Jakavičiaus, žinomo Lietuvoje juokų kalendorių ir satyrinių laikraščių leidėjo. K. Jakavičius anksčiau dalyvaudavo Detroito lietuvių susibūrimuose ir buvo aktyvus Radijo klubo narys, paskutiniuoju laiku sveikatai sušlubavus gyveno slaugymo namuose. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Mt. Eliott kapinėse. Jo liūdi sūnus ir duktė.

(sln)

Mylimai Motinai Lietuvoje mirus,

DR. PETRĄ ŽEMAITĮ

ir jo šeimą

nuoširdžiai užjaučiame.

Marija ir Kazys Ambrozaičiai

A. † A.

EMILIJAI PILIPONIENEI Lietuvoje mirus,

jos dukrai **LUCIJAI ZAIKIENEI** nuoširdžią užuojautą reiškia

Giedra Gudauskienė

Los Angeles, California

Mylimai Mamytei Lietuvoje mirus,

sūnų KAZĮ ir marčią REGINĄ KREIVĖNUS

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Onutė, Petras ir Algimantas Pieteriai
Liuda ir Remigijus Konaukai

A. † A. Dr. Konstantinui Vyšniauskui mirus,

žmoną **ZINAIDĄ**, dukrą **ZINUTĘ**, sūnų dr. **KONSTANTINĄ VYŠNIAUSKĄ** su šeima, švogerį **FELIKSĄ SAFRONČIKĄ** su šeima užjaučiame ir kartu liūdime.

Klasės draugai:

Aldona ir Juozas Ruokiai
Melanija ir Aleksas Maskoliūnai

MIRUSIĄ MOTINĄ PRISIMENANT

Jau šešeri metai, kai Kaune, Aukšt. Panemunės kapinėse amžinatvėje ilsisi mūsų mylima Motina

A. A.

BRIGITA TIKNIŪTĖ GRYBAUSKIENĖ,

kilusi iš Joniškio m. Šiaulių apskr.

Minėdami šešerių metų mirimo sukaktį, mes, Tavo vaikai, vaikaičiai ir provaikaičiai melsimės už Tavo sielą. Maldose prisimename ir prisiminsime Tavo vyrą Kazimierą, Kazimieraitį, sūnų Antaną ir dukterį Zitą.

Šv. Mišios bus atnašaujamos Aušros Vartų lietuvių R. K. parapijos bažnyčioje — Montrealyje š. m. kovo mėn. 13 dieną.

Amžina ramybė Jums mylimieji, besiilsintiems Lietuvos ir svetimoje žemėje.

SŪNUS

A. † A.

ANTANUI JUŠKEVIČIUI

Lietuvoje mirus, brolį **ANDRIŲ JUŠKEVIČIŲ** su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

V. Senda
A. Beniulis

Mylimai Motinai Lietuvoje mirus, jos sūnui

KAZIUI KREIVĖNUI

ir marčiai **REGINAI** nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdį

Jovita ir Vytautas Strikai

A. A.

DR. KONSTANTINUI VYŠNIAUSKUI

mirus,

jo žmonai **ZINAIDAI VYŠNIAUSKIENEI**, dukrai **ZINAIDAI**, sūnui dr. **KONSTANTINUI** ir marčiai **SILVIJAI VYŠNIAUSKAMS, Jr.**, ir anūkams giliausią užuojautą reiškiame ir liūdime kartu.

Feliksas ir Jadzė Safrončikai
Martynas Safrončikas
Vytas ir Jonė Safrončikai
Rimtautas ir Birutė Gurčinai

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1975 m. kovo 9 d., Lietuvoje, Vilkavišky, mirė mūsų mylimas vyras, tėvas ir brolis

A. † A. VINCAS ŠATRAITIS

Pasiliko dideliame nuliūdime **Lietuvoje žmona Ona, sūnūs Algirdas, Valius, Vitas, Albinas ir duktė Laimė, 2 seserys Eugenjai Dambraukienė ir Vitalija Drinkienė su šeimomis, Amerikoje sesuo Anelė Jurgėlaitienė ir brolis Albinas Šatraitis su šeimomis.**

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SOUTH WESTERN AVENUE

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

TRYS MODERNIŠKOS

MAŽINOMS VIETOS

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TĖVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. GRovehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktoriai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6872
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× **Marytė (Mondeikaitė) Kutz,** plačiai žinoma muzikė ir akomponiatorė įvairiose lietuviškose šventėse, sutiko groti vargonais Marijonų bendradarbių seimo pamaldose Marijonų koplyčioje kovo 16 d. 11 val. ryto.

× **Švč. M. M. Gimimo** parap. tretininkų brolijos susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 16 d., 2 val. p. p. bažnyčioje.

× **Ponia Walker,** Illinois gubernatoriaus žmona, lankysis pas lietuvius senjorus, kurie susirinks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje ateinantį antradienį, kovo 18 d., 10:30 val. r. Pasikalbėjimas bus transliuojamas per televizijos stotį 2 kanalu. Muzėjaus bendradarbės pavaišins gubernatorienę ir svečius tuoj po programos.

× **Kun. Ansas Trakis,** liet. evangelikų liuteronų "Tėviškės" parapijos klebonas, buvo išskridęs į Rodney miestą Kanadoje, kur dalyvavo a. a. Romo Jociaus, 23 m. amžiaus, laidotuvėse. Velionis tragiškai žuvo automobilio nelaimėje.

× **Sol. Elena Blandytė,** be kitų, anksčiau minėtų, pildys programą religinėje popietėje kovo 16 d. Jaunimo centre.

× **Akademikų skautų-čių** Chicagos skyriaus narių sueiga įvyks sekmadienį, kovo 16 d. 4:30 val. po pietų, Jaunimo centro kavinėje. Programoje — jubiliejinių metų užbaiga.

× **Vytautas Muliolis** aprūpina lietuvius kilimais, būdamas vedėju "The Carpet Inn" parduotuvėje, 6411 So. Pulaski Rd. Jo tėvai Ona ir Balys Mulioliai turi alinę "Rockwell Club" 39 ir Rockwell St., The Carpet Inn skelbimai spausdinami "Drauge" antradieniais ir penktadieniais.

× **Kun. Leonardas Andriekus,** Kennebunkport, Maine, padovanojo Čiurlionio galerijai savo portretą, pieštą dail. Viktoro Vizgirdos.

× **Akt. Leonas Barauskas** šį šeštadienį, 7 v. v. Cicero Šv. Antano parap. salėje įvykstančiame vysk. M. Valančiaus minėjime paskaitys ištraukų iš Valančiaus raštų.

× **Antanas Kazlas,** Chicago, Ill., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 8 dolerius. Dėkojame.

× **Emilija Barauskas,** Omaha, Nebr., prisiuntė 10 dolerių auką. Nuoširdžiai dėkojame.

× **Lietuvių Tautinių Namų** valdyba šaukia metinį narių susirinkimą, 1975 m. kovo 15 d., 4:30 val. p. p., nuosavuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje. Susirinkime sprendimo teisę turi tik LTN nariai, tačiau jame dalyvauti ir savo pasiūlymus reikšti kviečiami visi Chicagos lietuviai. Po susirinkimo ten pat rengiama vakarienė. Dalyviai, LTN nariai ir svečiai, iš anksto registruojasi Taut. namuose (vakarais) tel. 778-9878 arba 778-7707 (B. Kasakaitis), 523-0227 (J. Andrašiūnas) (pr.)

× **Ona Konkulevičienė** ir **Bronius Zabukas** "Ramunės" delikatesų krautuvės savininkai, 2547 W. 69 St., tel. 925-4254, jau yra pasiruošę šv. Velykų stalui aprūpinti gerb. klientus visais jų pageidaujamais valgiais, kaip tai, **įvairūs tortai, beržo šakos, ežiukai, babkos, pyragaičiai, roliadai ir kiti skanumynai.** Su užsakymais prašome **nesivėluoti.** Čia veikia gausus valgių restoranas, atdaras kasdien nuo 8 val. ryto iki 8 v. vak. Pirmadieniais uždarytas. **(sk.)**

× **Ona Vaznienė,** 4544 So. Paulina St., ilgametė Town of Lake gyventoja ypač lietuviškų vienuolynų ir spaudos uoli rėmėja, grįžo iš ligoninės ir baigia sveikti namie. Ji buvo susižeidusi ištikus nelaimei. Linkime visiškai pasveikti.

× **Šachių apskrities klubo** susirinkimas bus ateinantį sek., kovo 16 d., 3 val. popiet Petronelės salėje, 4500 So. Talman.

× **Elena Fadner** (Mažeikaitė), kilnios širdies lietuvaitė visomet padedanti įvairiose darbuose, kovo 8 d. minėjo gimtadienį. Ta proga Elena buvo pasveikinta savo šeimos ir artimųjų. Ji gavo daug sveikinimų ir dovanų. E. Fadner yra veikėjos ir Marijonų bendradarbių pirm. A. Snarskienės sesuo.

× **Lietuvių evangelikų taryba** buvo susirinkusi posėdžiui, kurio metu nutarė pasiųsti specialų raštą Amerikos evangelikų tarybai (NCC), kuriame ryšyje su Sovietų dvasininkų delegacijos atvykimu atkreipė tinkamą dėmesį į religijos persekiojimą okup. Lietuvoje.

× **Juozas Kijauskas,** Cleveland, Ohio, dažnai paremia savo dienraštį. Ir dabar, atnaujindamas prenumeratą, pridėjo 10 dol. auką. Dėkojame.

× **Gausiomis aukomis** skaitytojai stiprina savo dienraštį.

Po septynis dolerius aukojo:

Petras Kemežys, Belleville Ill.,

Antanas Lelevičius, Detroit,

J. Bagąčiūnas, Mt. Pleasant, Pa.,

Pranas Stirbys, New Britain.

Visiems nuoširdžiai dėkojame.

× **Marija Vilutis,** Chicago, Ill., aukojo 10 dolerių. Labai ačiū.

Kriaučeliūnų Am. Liet. Montessori Vaikų namelių auklėtinės Dana Penčylaitė, Vaiva Vėžytė, Diana Lipinytė, Melisa Mackevičiūtė, Karina Volodkaitė, Jessica Baužaitė ir Asta Tijūnelytė gieda Lietuvos himną, minint Lietuvos nepriklausomybės šventę

× **Lietuvių fondas** remia liet. mokyklas, jaunimo stovyklas, skiria premijas. Šelpiamųjų nemažėja, o daugėja. Visokiais būdais remkime L. Fondą. Dalyvaukime balandžio 12 d., Martinique salėje ruošiamu pokylyje. Bilietus įsigyti galima tuoj pat Paramoj, L. Fondo raštinėj, ar J. Vaznelio prekyboje. (pr.)

× **Siuntiniai į Lietuvą** įstaigos savininkai yra Marija Noreikienė ir Vytautas Žukauskas, 2608 W. 69 St., Chicagoje, remią mūsų Operą, būdami jos mecenatais. Naujos operos "Meilės Eliksyro" pastatymui jie įteikė 100 dol. čekį. (pr.)

Chicagos Aukštesnioji ir Dariaus-Girėno mokyklos 1974-75 mokslo metais. Nuotr. V. Jasinevičiaus

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ KR. DEMOKRATŲ SUSIRINKIMAS

Kovo 9 d. tėvų marijonų vienuolyno patalpose įvyko Lietuvių Kr. dem. Chicagos skyriaus metinis susirinkimas. Prieš susirinkimą, 9 val. r. vienuolyno koplyčioje kun. V. Bagdanavičius atnašavo Šv. Mišias ir pasakė pamokslą pagal tam sekmadieniui skirtos evangelijos dvasią apie tautai vadovaujančio asmens privalumus ir reikiamą sugebėjimą vertinti įvykius vispusiškai, nesivaduojant vienu kuriuo aspektu.

Po pamaldų, pasistiprinus A. Rūgytės paruoštais užkandžiais, pradėtas susirinkimas. Skyriaus pirm. dr. K. Šidlauskas pateikė darbotvarkę ir pasiūlė susirinkimui pirmininkauti J. Švedą, sekretorium J. Jokubką. Kadangi sus-mo išvakarėse centro komitetas turėjo savo posėdį, kuriame dalyvavo ir iš kitų vietovių atvykę svečiai, tai ir sus-me daugiau vyravo c. komiteto posėdyje gvildenti klausimai.

Pranešimus padarė centro komiteto pirm. Vl. Šoliūnas ir sekr. A. Viliušis, kr. dem. atstovas Vlike Stasys Lušys, buv. c. k. pirm. A. J. Kasulaitis, buv. c. vicepirm. inž. P. Razgaitis ir Altos veikėjai dr. V. Šimaitis ir dr. K. Šidlauskas. Jų pranešimuose ir vėliau dalyvių pasisakymuose buvo svarstoma centro komiteto veiklos kryptis, Vliko veiklos bei jo santykių raida su Alta ir su JAV L. Bendruomene, bendro informacijos centro ir lėšų telkimui fondo problemos ir kiti klausimai.

Antroj sus-mo dalyje buvo svarstomi Chicagos skyrių liečantieji klausimai, kaip P. Maldeikio parašytos ir jau spausdinamos prel. M. Krupavičiaus monografijos platinimas, "Tėvynės Sargo" žurnalo administravimas, anglų kalba A. Kasulaičio parašytos Lietuvių Kr. dem. s-gos trumpos istorijos išleidimo parėmimas ir kiti reikalai.

Dr. J. Meškauskas pranešė apie prel. M. Krupavičiaus paminklo numatytas šventinimo iškilmes Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse balandžio mėn. Kun V. Bagdanavičius priminė, kad paminklą pastatius, komitetas yra numatęs atspausdinti leidinį su aukotojų vardais, organizacijų atstovų atsisveikinimo kalbomis su garbinguoju velioniu, jo laidojimo nuotraukomis ir kita medžiaga, liečiančia prel M. Krupavičiui visuomenės parodytą pagarbą bei jo atliktų darbų įvertinimą.

Skyriaus valdybos kadencijai pasibaigus, buvo išrinkta nauja valdyba. Jos sudėtis — Petras Spetyla, Alicija Rūgytė, Bernardas Žukauskas, Jonas Jokubka ir Stasys Rauckinas. **S. R.**

KATALIKŲ FEDERACIJOS NAUJA VALDYBA

ALRK federacijos Chicagos skyrius savo metiniame organizacijų atstovų susirinkime sudarė naują valdybą. Į valdybą pasiūlė po du atstovus keturios pagrindinės katalikų organizacijos: Ateitininkų federacija — Joną Pabedinską ir Oną Venclovienę, Vyčiai — Vincą Samošką ir S. Jonutienę, Katalikų susivienijimas — Petrą Jokubką ir Antaną Balčytį ir Moterų sąjunga — Adelę Gabalienę ir Oną Poškienę. Susirinkimas po trumpų diskusijų balsavimais pasiūlytus kandidatus priėmė. Į revizijos komisiją išrinkti Albina Dumbrienė, Vacl. Kuprys ir Ant. Zailskas.

Organizacijų atstovai išklausė labai įdomią kun. dr. J. Prunskio paskaitą: "Lietuvių katalikų akcija dabarties įtampos laikais". Idealizmo nestinga, kalbėjo paskaitininkas, religingoj visuomenėj, okupuotoj Lietuvoj. Religijos reikšmę vertino daugelis Lietuvos mokslininkų ir politikų. Krėvė Mickevičius, pats nelabai karštas katalikas, yra pareiškęs, kad lietuvių tautą caro laikais išsaugojo nuo sunaikinimo lietuvių liaudies religingumas, tas liaudies religingumas ją išsaugos ir ateity.

Reikalą organizuoti federacijos skyrius prie parapijų pabrėžė vysk. V. Brizgys, dr. P. Kisielius A. Regis ir Vacl. Kuprys. P. Jokubka valdybos vardu paaiškino, kad tokie skyriai buvo bandyti organizuoti, bet susidurta su nepalankiu nusistatymu ir su tuo faktu, kad parapijiečių daugumas priklauso katalikiškoms organizacijoms, kurios įeina į federaciją. Kitos organizacijos, sudarytos ne tik iš lietuvių kilmės parapiečių, vartoja savo susirinkimuose anglų kalbą, dėlto į Liet. Katalikų federaciją nenori stoti. Į dabartinę valdybą įeina iš visų didesnių lietuvių parapijų asmenų, todėl bandysime iš naujo tai padaryti.

Dr. P. Kisielius pabrėžė reikalą, kad federacija apimtų visas katalikiškas organizacijas ir, joms kuriantis, reikalą padėti patarimais ir finansais. Federacija neišnaudojo progos perimti 24,000 dol. iždą Šv. Antano draugijai Ciceroj likviduojantis. P. Jokubka pareiškė, kad lietuviškų organizacijų likimu turėtų rūpintis visos centrinės lietuvių organizacijos. **P. Ironis**

× **Cicero Šv. Antano** parap. lietuvių kalba rekolekcijos prasidės kovo 17 d., pirmadienį, šv. Mišios ir pamokslas 6:30 v. vakaro.

× **Vilniaus krašto Lietuvių** sąjungos Chicagos skyriaus metinis narių susirinkimas įvyks kovo 16 d. sekmadienį, 3 val. p. p., "Laisvosios Lietuvos" redakcijos patalpose, 2618 W. 71 St., Chicagoje.

× **Ada Skučienė,** Lake Worth, Fla., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 9 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Plk. Karolis Dabulevičius,** Benton Harbor, Mich., žinomas mūsų visuomenės veikėjas, parėmė savo dienraštį didesne auka. Ačiū.

× **Bronė Kriščiukaitis,** Belmont, Mass., prie prenumeratos mokesčio pridėjo didesnę auką. Dėkui.

× **Kun. Antanas Kardas,** New York, N. Y., atnaujino prenumeratą ir pridėjo didesnę auką. Dėkojame.

Marquette Parko, Chicagoje, LB apyl. susirinkime kovo 9 d. Švč. M. M. Gimimo parap. salėje. **Nuotr. A. Gulbinsko**

KETVIRTIS ŠIMTMEČIO CHICAGOS AUKŠTESNIAJAI LIT. MOKYKLAI

Kovo 11 d. suėjo lygiai 25 metai nuo Chicagos aukštesniosios lituanistikos mokyklos įsteigimo. Tada buvo šeštadienis. Apie 50 mokinių, 5 mokytojai (dir. St. Rudys, B. Babrauskas, dr. P. Jonikas, kun. J. Kidykas ir dr. V. Sruogienė) ir keletas tėvų susirinko į Brighton Parko par. mokyklą atidarymo iškilmėms. Visi mokytojai pasakė įspūdingas kalbas, o dr. P. Jonikas skaitė paskaitą apie J. Jablonskį.

Nelengvos buvo kūrimosi dienos. Iš Brighton Parko turėjo keltis į Marquette Parką, į Šv. Kryžiaus parapiją, į Šv. Jurgio parapiją, kol pagaliau, pastačius Jaunimo centrą, įsikūrė jame ir pavirto lietuvybės švyturiu visai Chicagai ir plačioms apylinkėms.

Per tuos 25 metus mokomajam personale dirbo 66 mokytojai, neskaitant tų, kurie dirbo vieną kitą šeštadienį kaip mokytojai pavaduotojai. Mokyklos mokytojai parašė pačius pagrindinius vadovėlius, kuriais naudojasi ir kitos aukštesniosios lit. mokyklos (D. Velička ir J. Masilionis "Lietuvių literatūros" 4 dalis, D. Velička, I. Serapinas. J. Masilionis ir R. Černius "Lietuvių k. pratimus", dr. V. Sruogienė ir V. Liulevičius — Lietuvos istorijos vadovėlius).

Mokinių kūrybingumui skatinti nuo 1960 m. kasmet yra leidžiami metraščiai. Jų jau išėjo 15, dabar leidžiamas šešioliktasis. Kasmet ruošiami tradiciniai vakarai, iškilmingi Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimai, įspūdingos abiturientų išleistuvės.

Daug prabėgo metų, daug jaunimo išėjo į gyvenimą. Vieni jų įsijungė į lietuviškas organizacijas, bebūdami mokykloje, o dabar patys joms vadovauja. Kiti pamėgo literatūrą ir vis kūrybingesniais žodžiais reiškiasi spaudoje. Treti tapo garsiais dailininkais. Vėl kiti reiškiasi kaip žymūs mokslininkai. Gražus būrys, baigę Ped. lit. institutą, grįžo dirbti į tą pačią savo arba nuėjo į kitas mokyklas. Vis tai švyturėliai, be kurių išeivijos padangė būtų kur kas tamsesnė.

Mokyklos išlaikymas pareikalauja daugybės pastangų ir iš tėvų pusės: vežioti vaikus į mokyklą ir iš jos, mokėti nustatytus mokesčius, dalyvauti jos parengimuose, aukoti laiko, pinigų, darbo. To darbo sunkumą pajunta tie, kurie sutinka būti renkami į tėvų komitetą ir bent vienerius metus su didele kantrybe ir pasiaukojimu atlieka įvairiausius su mokyklos išlaikymu susijusius darbus.

Jei mokykla būtų jaunuolė ar jaunuolis, anot poeto, būtų "pačiam žydėjime, pačiam pavasary" ir jubiliejaus švęsti dar nereikėtų. Bet mokyklai, kaip mokyklai, tai jau labai gražus amžius, vertas ne tik kuklaus, bet ir iškilmingesnio paminėjimo. Toks sidabrinės sukakties minėjimas ruošiamas kovo 23 d. 3 val. p. p. tėvų jėzuitų koplyčioje bus šv. Mišios už mokyklos mirusius mokytojus ir absolventus bei mokinius, bus pagerbti žuvę dėl Lietuvos laisvės, o didžiojoje Jaunimo centro salėje įvyks akademija sukakčiai paminėti ir meninė dalis, atliekama mokyklos absolventų. Penktadienį vakare apat. salėje bus atidaryta mokyklos absolventų dailininkų darbų ir meniškų nuotraukų paroda. Sekmadienį poroje klasių bus mokyklos nuotraukų paroda, kurioje save atras beveik visi, kurie ją lankė, jai dirbo.

Po meninės dalies bus šilta vakarienė. Šokių nebus, nes minėjimas vyks Verbų sekmadienį. Prisitaikome gavėnios rimčiai.

Į šį minėjimą kviečiame visa lietuviškoji visuomenė. Labiausiai norime, kad atsilankytų mokyklą baigusieji, jei galima, sudarydami atskirus stalus su savo laidų draugais, vedę ir su antromis pusėmis. Kviečiami visi tėvai, kurių vaikai šią mokyklą lankė ir baigė, o ypač tie ir tos, kurie yra buvę tėvų komitetuose. Su didžiausiu nuoširdumu laukiami ir dabartinių mokyklos mokinių tėvai: jie turi matyti mokyklos iškilmes, nes dabartinė mokykla yra jų mokykla.

Laukiame visų, net ir tų, kurių nė vienas vaikas nėra šios mokyklos lankęs. Lietuviška mokykla — visų lietuvių reikalas. **Juozas Masilionis**

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **JAV ir Kanados** lietuvių fronto bičiulių biuletenio išėjo naujas numeris. Jį redaguoja V. Rociūnas, 7328 Midland Rd., Independence, Ohio, 44131, administruoja V. Palūnas, 518 Catalina Drive, Akron, Ohio 44319. Naujame numery apstu įvairios informacijos.

— **Liuda Navickytė,** penkto skyriaus mokinė, San Francisco, Calif., kalbėjimo konkurse laimėjo pirmą vietą humoristinėje kategorijoje. Kiekvieną klasę atstovavo 5 mokiniai, kurie galėjo kalbėti humoristine, dramatine arba savo parinkta tema. Liuda pasirinko Laura E. Richard humoristinį veikalą "Little John Bottlejohn." Liudytės tėveliai Kristina Paprockaitė ir arch. Sigitas Novickiai deda daug pastangų auklėti savo vaikus lietuviškoje dvasioje, moko namuose lietuvių kalbos, lietuviškų papročių.

— **Lietuviai Washingtone.** Kovo 21-23 d. Washingtono sendraugiai ateitininkai ruošia rekolekcijas. Washingtono ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti. Rekolekcijas praves Lietuvių Rašytojų draugijos pirm. ir Kennebuckporto vienuolyno viršininkas kun. Leonardas Andriekus. Rekolekcijos įvyks Šv. Juozapo tėvų seminarijoj, (Josephite Fathers Seminary), 12 ir Varnum St. N. E., Washington, D. C. Penktadienį, kovo 21 d., 7:30 val. vak. — šv. Mišios ir konferencija. Šeštadienį, kovo 22 d., nuo 4:00 val. iki 5 val. p. p. — išpažintys, 5:00 val. bus šv. Mišios ir konferencija. Sekmadienį, kovo 23 d., nuo 10 val. ryto iki 11 val. išpažintys. 11:00 v. ryto — šv. Mišios ir konferencija. Po to visi kviečiami vykti į Kaziuko mugę, kurią ruošia Pušyno draugovės skautės.. Atidarymas bus 2 val. po pietų. Mugė bus Glenn Dale m-loje, 6700 Glenn Dale Rd., Glenn Dale, Maryland.

— **Aleksandros Kašubienės paroda.** Kovo 21 iki birželio 22 d. San Francisco de Young muziejuje Golden Gate parke bus išstatytas A. Kašubienės "spectro takas — spectral passage". Parodos lankytojai galės pereiti per septynias nailonines struktūras, kiekviena persunkta kitos vaivorykštės spalvos. Paskutinėje struktūroje bus trumpa "audra su griaustiniu" ir audinių pagalba sukurta priešistorinė pelkė. Visa tai yra ryšium su The Rainbow Show, "Vaivorykštės paroda", susipažinimas su šviesa ir jos ypatybėmis, kurioje dalyvaus svarbesni meno ir gamtos muziejai, mokyklos, bažnyčios ir įstaigos San Francisco apylinkėse.

ARESTAVO 41 LENKĘ

Sulaikyta 41 lenkė, nelegaliai atvykusi į JAV-bes. Joms pranešta, kad bus iš arešto namų išleistos už 1,000 dol. užstatą, kol jų byla bus išspręsta. Spėjama, kad Chicagoje turi darbus apie 80,000 nelegaliai atvykusių.

Chicagos žinios

APIE VYSK. BRIZGIO KELIONĘ Į ROMĄ

Chicagos arkivyskupija išsiuntinėjo plačią informaciją apie kard. Cody globojamą maldininkų kelionę į Romą ir Asyžių. Kelionė įvyks bal. 11-19 dienomis. Jai vadovaus vysk. V. Brizgys. Antra Šv. Metų maldininkų kelionė iš Chicagos į Romą, Krokuvą ir Čenstakavą bus liepos 31 — rugp. 14 d., vadovaujama vysk. Abramowicziaus.

JUDĖJIMAS

Dan Ryan greitkeliu Chicagoje tarp 43 ir 47 gatvės kasdien pravažiuoja 254,700 automobilių ir sunkvežimių. Tai esąs didžiausio automobilių judėjimo ruožas pasauly.

VIENOS BERNIUKŲ CHORAS

Į Chicagą atvykęs Vienos berniukų choras nusprendė Šv. Vardo katedroje suruošti specialų religinį koncertą kard. Cody ir katedrą aptarnaujančioms seselėms.